

IZVJEŠTAJ O RADU za 2018. godinu

Cetinje, januar 2019.

S A D R Ž A J

POSEBNI PROGRAMI I PROJEKTI

Radovi na sanaciji bivšeg Italijanskog poslanstva.....	4
Radovi na sanaciji bivšeg Francuskog poslanstva.....	4
Strategija razvoja NBCG od 2016 do 2020. godine.....	4
Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.....	4
Kandidovanje publikacija za Registar pokretnih kulturnih dobara Crne Gore.....	4
Izdavačka djelatnost.....	5
Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu.....	6
Evropska godina kulturne baštine.....	7
Strategija informisanje javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014 – 2018. godine.....	7
Protokoli o saradnji.....	7
Nacionalna biblioteka Crne Gore i turističke perspektive u 2018. godini	8

REDOVNA DJELATNOST

Nabavka, prijem, smještaj i korišćenje građe.....	9
Korišćenje fondova.....	12
Smještaj građe.....	14
ISSN agencija.....	15
Zaštita bibliotečkog materijala.....	15
Stručna obrada bibliotečkog materijala.....	16
CIP.....	19
Muzejsko odjeljenje.....	20
Nacionalna bibliografija.....	24

RAZVOJ BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI

Virtuelna biblioteka Crne Gore.....	26
Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju.....	28
Matična služba.....	30

MEĐUNARODNA SARADNJA.....	31
---------------------------	----

PROMOVISANJE KULTURNE BAŠTINE.....	34
------------------------------------	----

PRISUTNOST U MEDIJIMA.....	38
----------------------------	----

ZAJEDNIČKI I OPŠTI POSLOVI.....	39
---------------------------------	----

PODACI O NACIONALNOJ BIBLIOTECI CRNE GORE "ĐURĐE CRNOJEVIĆ"

Naziv ustanove	Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"
Lokacije	Cetinje - Zgrada bivšeg Italijanskog poslanstva Cetinje - Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva
Adresa	Bulevar crnogorskih junaka, 163 Cetinje Njegoševa br.101, Cetinje
PIB/matični broj	02010470
Tel/fax	040 231 143; 040 231 020; 040 234 236 – Bulevar c. j. 040 232 133 – Njegoševa
Radno vrijeme	9-17 h; čitaonice radnim danima 7-17 h i subotom: 7-14 h
Broj žiro računa	Prva banka 535-11579-68
Direktor	Bogić Rakočević, mail bogic.rakocevic@nb-cg.me
Zakonski okvir	Zakon o kulturi Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 49/2008" Zakon o bibliotečkoj djelatnosti Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 49/2010" Zakon o izdavačkoj djelatnosti Crne Gore, "Sl. list Crne Gore, broj 30/2012". Zakon o primjeni propisa kojima se uređuju prava intelektualne svojine, Crne Gore, 2005 Zakon o zaštiti kulturnih dobara Crne Gore, 2010
Organi upravljanja i stručni organi	<ul style="list-style-type: none"> • Savjet: predsjednik – Dragan Bogojević; članovi: Vesna Kilibarda, Boban Batrićević, Marijan Miljić i Đurđa Martinović • Stručno vijeće: Bogić Rakočević, Dragica Lompar, Natalija Bokan, Vjenceslava Ševaljević, Slavica Glendža, Irena Đurković, Radmila Drašković, Milorad Milović

Posebni projekti

Radovi na sanaciji bivšeg Italijanskog poslanstva

Tokom 2018. godine u Biblioteci je, iz sopstvenih sredstava, urađeno nekoliko intervencija koje se tiču sanacije zgrade bivšeg Italijanskog poslanstva: urađena je rekonstrukcija veze prema depou u koju je prodirala voda kroz stare aluminijumske prozore; okrećen je ulazni hol, prostor za bibliotekare i stepenišni prostor i zamijenjeni su zastori u tom dijelu zgrade; zamijenjeni su svi hidrofori i protivpožarni aparati, kao i kamere za video nadzor; očišćen je južni dvorišni dio zgrade koji je bio potpuno zarastao u šipražje i korov.

Takođe je završena i rekonstrukcija LAN mreže što će umnogome poboljšati korišćenje interneta u prizemlju zgrade i ugrađeni su uređaji za elektronsku evidenciju prisustva na poslu.

Radovi na sanaciji bivšeg Francuskog poslanstva

Na zgradi bivšeg Francuskog poslanstva su redovno vršene opravke dotrajalog enterijera; urađena je rekonstrukcija video nadzora; nabavljeni su i ugrađeni novi hidrofori i protivpožarni aparati i ugrađeni su uređaji za elektronsku evidenciju prisustva na poslu. Takođe su dati u proceduru projekti za planirani Muzej knjige i rekonstrukciju Crnojevića štamparije.

Strategija razvoja NBCG od 2016. do 2020. godine

Nastavljena je izrada dokumenta „Strategija razvoja NBCG do 2020. godine.“ U tom dokumentu je, osim tradicionalnih ciljeva, kao što su prikupljanje i čuvanje pisane i elektronske građe i omogućavanje njihove dostupnosti i brige o njihovoj zaštiti, akcenat stavljen i na poboljšanje i povećanje obima usluga, uz digitalne tehnologije i internet, kao i na modernizaciju ukupnog poslovanja Nacionalne biblioteke i razvoj bibliotekarstva u Crnoj Gori.

Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta

Tokom 2018. godine usvojene su Izmjene i dopune Statuta Biblioteke čime je otvorena mogućnost za izradu novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Posao je priveden kraju i preostalo je da još Savjet potvrdi Nacrt novog Pravilnika kako bi ga dali u dalju proceduru.

Kandidovanje publikacija za “Registar pokretnih kulturnih dobara Crne Gore”

U fondovima Nacionalne biblioteke Crne Gore “Đurđe Crnojević” čuvaju se dva pokretna kulturna dobra od nacionalnog značaja. To su listovi „Crnogorac“ (1871-1872) i „Glas Crnogorca“ (1873-1915).

U skladu sa svojim nadležnostima NBCG je tokom 2018. godine kandidovala još nekoliko publikacija za status kulturno dobro Crne Gore. To su dvije latinske inkunabule: *Noctes Atticae*, koju je napisao Gellius Aulus, i koja je štampana u Štampariji Andrije Paltašića Kotoranina, 1477. godine i *Epistolae sancti Hieronymi*, koja je isto štampana u Veneciji, 1496. godine.

Kandidovano je i pet postinkunabula, a to su: najstarije ćirilčno izdanje u Zbirci stare i rijetke knjige Nacionalne biblioteke Crne Gore – *Служабник*, iz 1554. godine, koji je štampan u

štampani Vićenca Vukovića, a koji je ponovljeno, odnosno preštampano izdanje *Служабника* Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1519. godine; *Октоух немогласник* iz 1560. godine, knjiga koja je preštampano izdanje knjige Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1537. godine; *Триод носни*, štampan u Veneciji u štampariji Stefana od Skadra, 1561.godine; *Rituale romanum: cum coniurationi bus et benedictionibus veriis addizia formula absoluendi et benedictendi populos et agros*, u Veneciji, 1563. godine i *Articae horulae*, autora Adama Bohoriča, štampana u Vitebergu, 1584. godine.

Za status kulturno dobro od nacionalnog značaja kandidovan je, kao cjelina, i Legat Pera Šoća (1884-1966), jednog od najznačajnijih ličnosti Crne Gore prve polovine 20. vijeka, publiciste, naučnog radnika, kulturnog radnika, političara, jednog od prvih crnogorskih bibliografa. Legat sadrži veliki broj knjiga, serijskih publikacija, arhivalija i leksikografske građe.

Takođe su kandidovani i naslovi stare crnogorske periodike. Stara crnogorska periodika, podzbirka u okviru nacionalne zbirke „Montenogrina“ NBCG, jedan je od najznačajnijih fondova NBCG i jedan od najznačajnijih segmenata crnogorske kulturne baštine uopšte. Obuhvata stre crnogorske časopise (1835-1945) i stare crnogorske novine (1871-1945), ukupno 175 naslova.

Izdavačka djelatnost

Kada je riječ o štampanim izdanjima, u Nacionalnoj bilbioteci Crne Gore objavljene su sljedeće publikacije:

- *Bibliografski vjesnik*, br. 1 – 3; za 2017. godinu
- Roman *Ubojta* Boža Bulatovića u novopokrenutoj ediciji *Nezaboravni romani*
- Knjiga pjesama *Cvijeće mojih nadanja* Jelene Panajeve (priređio Marijan Miljić, prevod Vladimir Ašanin) iz edicije *Posebna izdanja*
- Knjiga *Njegoš u Beču* iz edicije *Posebna izdanja*
- U suizdanju sa Otvorenim kulturnim forumom sa Cetinja objavljeno je treće kolo edicije *Nova Luča* u 10 knjiga
- U suizdanju sa Novom knjigom iz Podgorice objavljena su *Izabrana djela Danila Kiša* u 8 tomova
- U štampi je roman *Bihorci* Ćamila Sijarića iz edicije *Mostovi* koja se objavljuje kao suizdavačko izdanje zajedno sa Centrom za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore

Tokom 2018. godine u Bibliografskom odjeljenju pripremljeni su za objavljivanje sljedeći rukopisi:

- *Crnogorska bibliografija: monografske publikacije: 2000;*
- *Crnogorska bibliografija: monografske publikacije: 2015;*
- *Crnogorska bibliografija: prilozi iz serijskih publikacija i zbornika: 2017*

Pripremljen je i Popis crnogorskih izdanja (prevoda) za 2017. godinu za potrebe UNESCO-ve baze prevedenih djela – Index translationum.

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu

U okviru Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2018. godinu Nacionalna biliboteka Crne Gore realizovala je deset projekata.

Nastavljene su aktivnosti na konzervaciji i restauraciji primjeraka iz Zbirke stare i rijetke knjige. Radi se o tri publikacije koje su loše očuvane. Zbirku po osnovu starosti, rijetkosti i vrijednosti čine reprezentativni primjerci.

Urađene su konzervatorske mjere na predmetima iz Zbirke rukopisa i dokumentacione građe. Projekat je podrazumijevao konzervaciju i restauraciju trideset najznačajnijih rukopisa iz XVIII i XIX vijeka. Zbirka sadrži obimnu korespodenciju značajnih ličnosti crnogorske istorije, prvenstveno tadašnjih vladara. Realizacija projekta značajna je sa aspekta zaštite i prezentacije crnogorske kulturne baštine.

Urađene su preventivne mjere na zaštiti legata dr Pera Šoća, I faza. Legat dr Pera Šoća sadrži monografske i periodične publikacije, uglavnom na stranim jezicima (njemački, ruski, italijanski) koje su tematski vezane za Crnu Goru i datiraju s kraja XIX i početka XX vijeka. Prva faza projekta obuhvata tehničku i fizičku zaštitu bibliotečke građe.

Završena je druga faza projekta Izrade centralnih kataloga i digitalne kolekcije rukopisnih knjiga u Crnoj Gori. To podrazumijeva zajednički rad Nacionalne biblioteke Crne Gore i drugih institucija kulture, ali i vjerskih zajednica, imajući u vidu da se mnoge rukopisne knjige nalaze u manstirima, crkvama i džamijama. Projekat podrazumijeva sprovođenje procesa digitalizacije kroz formiranje metapodataka za pretraživanje.

Zajedno sa Bibliotekom *Njegoš* iz Nikšića u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore urađeno je nekoliko reprint izdanja najstarijih knjiga u legatu Narodne biblioteke iz Nikšića. Revizijom iz 2017. godine konstatovano je loše stanje bibliotečkog fonda s kraja XIX i početka XX vijeka. Realizacija projekta sa stručnim službama podrazumijeva konzervatorski tretman i reprint izdanja knjiga.

Nastavljen je rad na digitalizaciji 6 tomova knjige *Monumenta Montenegrina* priređivača Vojislava D. Nikčevića. Edicija *Monumenta Montenegrina* obuhvata dokumenta, građu i izvore koji ukazuju na kontinuitet političkih centara državne i vjerske vlasti na prostoru Crne Gore, od IV do XV vijeka. Cilj projekta je da se digitalizacijom građa iz edicije ona učini dostupnom široj javnosti. U prvoj fazi realizovanoj 2017. godine izvršena je priprema, odabir odrednica i pojmova za digitalizaciju šest tomova *Monumente Montenegrine*.

Digitalizovani su književni časopisi iz doba knjaževine i kraljevine Crne Gore. U knjaževini, odnosno kraljevini Crnoj Gori, u periodu od 1871. do 1918. godine, izlazilo je 7 književnih časopisa, sa ukupno 17 godišta, odnosno 6.832 stranica teksta. Projektom je obuhvaćena digitalizacija svih 7 izdanja, opremanje metapodacima i njihovo prilagođavanje za postavljanje na *Digitalnu biblioteku Crne Gore* i portal *Europeane* – Evropsku platformu kulturne baštine.

Završen je rad na digitalnoj Zbirci rukopisne zaostavštine vojvode Sima Popovića. Projekat sadrži formiranje digitalne zbirke rukopisne zaostavštine vojvode Sima Popovića, koja obuhvata memoare i telegrame, predstavljene kroz 953 lista građe. Pored digitalizacije, projektom je predviđeno i unošenje dijela rukopisne zbirke u mašinski čitljivi program za obradu teksta, OCR-ovanje, unošenje metapodataka, te predstavljanje zbirke na *Digitalnu biblioteku Crne Gore* i evropsku platformu *Europeana*.

Realizovan je projekat *Melem na ranu – stare ljekaruše* iz rukopisne zbirke Nacionalne biblioteke Crne Gore. Projekat čine dvije faze. Prva se sastoji od transliteracije i prevoda na crnogorski jezik 50 listova ljekaruša iz perioda XVIII i XIX vijeka i njihove digitalizacije. U drugoj fazi planirana je izrada preparata prema receptima i njihova provjera kod Agencije za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore, poslije čega se otvara prostor za privatno – javno partnerstvo Biblioteke i proizvođača sertifikovanih preparata.

U okviru projekta štampanja reprint izdanja djela iz legata Pavla Mijovića štampana je njegova kapitalna monografija *Umjetničko blago Crne Gore*. Za to izdanje Biblioteka je dobila priznanje na *Prvom festivalu knjige* u Kotoru za najbolje reprint izdanje u Crnoj Gori u 2018. godini. Projektom je inače obuhvaćeno fazno objavljivanje djela akademika Pavla Mijovića, koja se čuvaju u okviru njegovog legata u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore, a koja broje oko 30 knjiga i preko 4000 tematskih jedinica.

Evropska godina kulturne baštine

Povodom 2018. godine, koja je proglašena za evropsku godinu kulturne baštine, u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore upriličen je niz aktivnosti:

- Izložba: Izbor djela na crnogorskom jeziku, uz prateći katalog
- Izložba: Evropa na stranicama Glasa Crnogorca
- Izložba: Petar I Petrović Njegoš, uz projekciju dokumentarnog filma TVCG o Petru I iz serijala o Petrovićima
- Izložba: Akademik Jevto Milović i građa o Crnoj Gori u evropskim arhivima
- Izložba knjiga i besjeda o Stefanu Mitrovu Ljubiši

Strategija informisanje javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014 – 2018. godine

Povodom izrade Strategije informisanja javnosti u pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, Nacionalna biblioteka Crne Gore uradila je sljedeće programe:

- Obilježavanje Svjetskog dana knjige i autorskih prava
- Obilježavanje Svjetskog dana pisanja pisama
- Izložba starih turističkih razglednica i njihova digitalizacija (u okviru Dana evropske baštine, zajednička inicijativa Savjeta Evrope i Evropske komisije)
- Crnogorski književni časopisi u Europeani

Protokoli o saradnji

U 2018. godini potpisani su mnogi sporazumi o saradnji:

- Protokol o saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Bugarske „Sv. Ćirilo i Metodije“,
- Sporazum o saradnji sa firmom Viva Vero d.o. u okviru koje izlazi časopis za lokalnu samoupravu i njegovanje baštine „Komuna“,
- Sporazum o saradnji sa Filmskim centrom Crne Gore,
- Sporazum o saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti,
- Sporazum o saradnji sa Otvorenim kulturnim forumom,
- Sporazum o saradnji sa Novom knjigom,
- Protokol o saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Mađarske i Sporazum o saradnji sa Centrom za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore.

Nacionalna biblioteka Crne Gore i turističke perspektive u 2018. godini

U toku godine pripremljeni su detaljni planovi za otvaranje Muzeja knjige i izrade replike Crnojevića štamparije u zgradi bivšeg Francuskog poslanstva. Projekti su predati Ministarstvu kulture koje je u saradnji sa drugim ministarstvima preduzelo korake u cilju realizacije ovih projekata čiji se završetak očekuje 2019. godine.

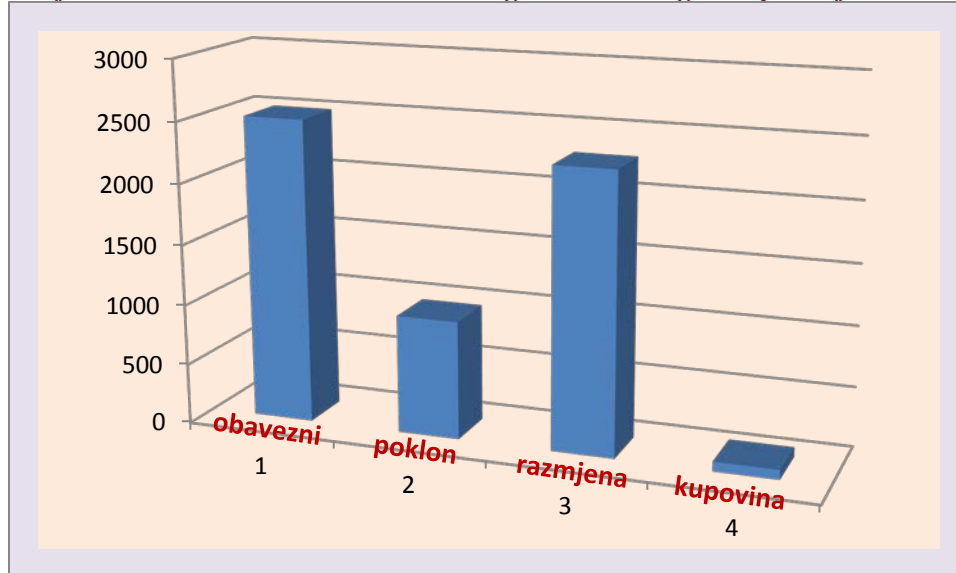
Direktor NBCG:
Bogić Rakočević

REDOVNA DJELATNOST

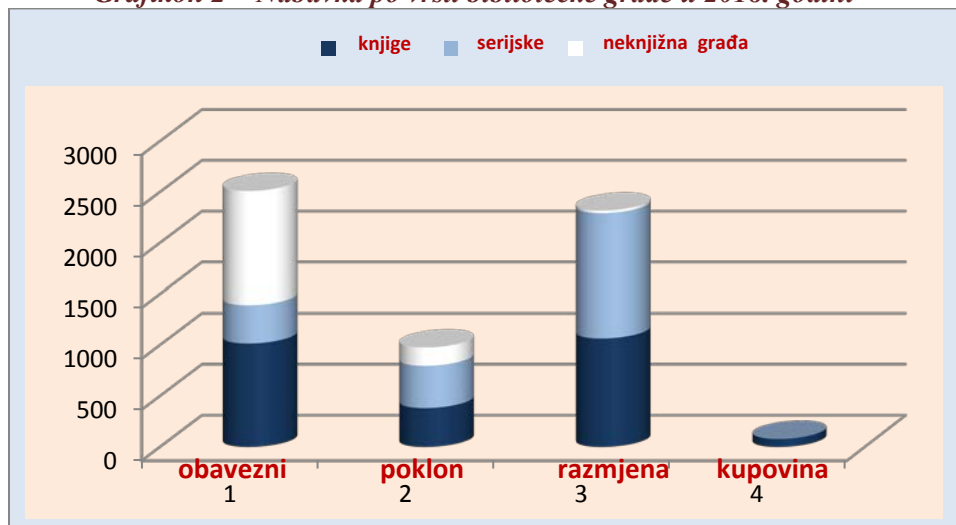
Nabavka, prijem, smještaj i korišćenje građe

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je u 2018. godini, kroz sve vidove nabavke, obogatila svoje fondove sa 4.488 naslova, od čega su: 2.710 naslova knjiga, 482 naslova serijskih publikacija (7.529 brojeva), 1.117 jedinica neknjižne građe, 155 fotografija, 24 geografske karte.

Grafikon 1 – Vidovi nabavke bibliotečke građe u 2018. godini po broju naslova

Grafikon 2 – Nabavka po vrsti bibliotečke građe u 2018. godini

Crnogorski obavezni primjerak

Putem obaveznog primjerka 2018. god. od crnogorskih izdavača nabavljeno je 1.016 naslova monografskih publikacija, 376 naslova serijskih publikacija, 1 geografska karta i 1.118

jedinica neknjižne građe i to: 3 muzička CD (15 primjeraka), redovi vožnje – 3; pozivnice i novogodišnje čestitke 359; plakati – 195; programi pozorišnih predstava – 57; film, fotografija – 27; katalozi likovnih izložbi – 211; ostali katalozi – 42; turistički vodiči, prospekti – 102; programi, konferencije – 25; sajamski katalozi – 14; izdavački katalozi – 6. Nepoštovanje Zakona o izdavaštvu je problem koji je stalno prisutan i koji onemogućava pravovremeno kompletiranje fondova.

U protekloj godini u elektronskom katalogu Biblioteke evidentirano je ukupno 155 deziderata, tj. toliki je broj nedostajućih naslova za zbirku *Montenegrina* iz crnogorske izdavačke produkcije. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima došli smo do informacije da su pomenuti naslovi knjiga koji su označeni kao deziderati već publikovani.

Tabela 1 - Priliv građe usmjeren na fondove

Monografske publikacije, usmjerene u osnovni fond	1245 naslova
Monografske publikacije, usmjerene u muzejski fond Montenegrina	1202 naslova
Serijske publikacije, usmjerene u osnovni fond - časopisi	157 naslova 363 brojeva
Serijske publikacije, usmjerene u osnovni fond - novine	147 naslova 626 brojeva
Serijske publikacije, usmjerene u osnovni fond - dnevne novine	4 naslova 4775 broja
Serijske publikacije, usmjerene u muzejski fond Montenegrina - časopisi	89 naslova 330 brojeva
Serijske publikacije, usmjerene u muzejski fond Montenegrina - novine	109 naslova 624 brojeva
Monografske publikacije usmjerene u Univerzitetsku biblioteku	756 naslova
Serijske publikacije, usmjerene u Univerzitetsku biblioteku - časopisi	101 naslova 190 brojeva
Serijske publikacije, usmjerene u Univerzitetsku biblioteku - novine	70 naslova 407 brojeva

Tabela 2 - Dobijeno reklamacijom

Monografske publikacije	194 naslova	412 primjeraka
Časopisi	31 naslova	194 broja
Novine	36 naslova	180 brojeva

Nabavka putem poklona

U 2018. godini u poklonu je, od individualnih (kojih je bilo 71) i kolektivnih (kojih je bilo 29) darodavaca nabavljeno 382 naslova (odnosno 820 primjeraka) knjiga, 415 brojeva serijskih publikacija, 24 geografske karte, 155 razglednica i 1 atlas. Među poklonima se nalazi diplomski rad Blaža Đurovića *La presse Monténegrine* (Crnogorska štampa), koji je odbranjen u Parizu 1928. godine na Visokoj školi socijalnih nauka – Odjseku za novinarstvo. Taj rad se nalazio u Nacionalnoj biblioteci u Parizu, a Biblioteci ga je poklonio doajen televizijskog novinarstva,

Dejana B. Đurović. Takođe treba izdvojiti i sedmotomno djelo genealogije „Vlastela grada Dubrovnika“, autora Nenada Vekarića, koje je objavljeno u Hrvatskoj, 2011. godine, a koje je Biblioteci poklonio njen dugogodišnji, sada penzionisani bibliotekar, Branko Borilović.

Tabela 3 – Dobijeno poklonom

Monografske publikacije	382 naslova (820 primjerka)
Serijske publikacije	415 brojeva
Geografske karte	24
Razglednice	145 + 1 omot (10 razglednica)
Atlasi	1

Međunarodna razmjena

Saradnja NBCG „Đurđe Crnojević“ sa bibliotekama – partnerima u inostranstvu zasniva se na razmjeni crnogorskih knjiga i časopisa za knjige i časopise na stranim jezicima. NBCG razmjenjuje sa oko 60 biblioteka u regionu i svijetu. Biblioteka ima standardno kvalitetnu razmjenu sa američkim, ruskim i evropskim bibliotekama (Njemačka, Češka, V. Britanija, Austrija, Poljska), s bibliotekama iz bivše Jugoslavije koja se redovno odvijala i u ovoj godini. Međunarodnom razmjenom Biblioteka je nabavila 439 knjige, 382 broja serijskih publikacija, 10 geografskih karata, 14 razglednica i 1 atlas.

Tabela 4 – Međunarodna razmjena

Primljeno		Poslato	
monografskih publ.	439	monografskih publ.	474
serijskih publ.	382 primjerka	serijskih publ.	512 primjeraka

NBCG je na osnovu *Sporazuma o saradnji*, izvršila međunarodnu razmjenu sa Narodnom bibliotekom Srbije, iz koje je pristiglo 212 knjiga, 396 brojeva serijskih publikacija i 2 CD-a i Bibliotekom Matice srpske iz Novog Sada iz koje je pristiglo 414 knjiga i 450 brojeva serijskih publikacija.

Tabela 5 – Razmjena sa NBS i Maticom srpskom

	Primljeno		Poslato	
	NBS	Matica srpska	NBS	Matica srpska
monografske	212	414	144	137
serijske	396 primjeraka	450 primjeraka	833 primjeraka	598 primjeraka
CD	2			

Za sve publikacije koje su stigle u Biblioteku rađeno je evidentiranje, tehnička obrada, štosovanje, signiranje i izrada pratećih kartona.

Kupovina

U 2018. godini kupljeno je je 52 naslova u 78 primjeraka i 2 časopisa u dva primjerka. Kupljene su knjige od dva crnogorska izdavača: Unireks – 4 knjige (9 primjerak) i Nove knjige –

1 knjiga (10 primjeraka). Od dva crnogorska autora kupljeno je 47 monografskih publikacija (59 primjeraka) i 2 časopisa (2 primjerka).

Korišćenje fondova

Korisnicima su informacije o fondu biblioteke dostupni preko elektronskog kataloga, a ti podaci se mogu dobiti i u našoj čitaonici. Pozajmica se realizuje uz odgovarajući dopis, a knjige se uredno vraćaju sa pratećim dopisom. Međubibliotečka pozajmica sa bibliotekama u Crnoj Gori se odvija tokom cijele godine. U 2018. godini biblioteka je realizovala pozajmicu na osnovu 48 zahtjeva, ukupno 205 publikacija. Sve knjige su uredno vraćene. Korisnici dobijaju informacije putem telefona, maila i neposrednim kontaktom sa bibliotekarima. Biblioteka pruža usluge kopiranja i skeniranje bibliotečke građe u biblioteci. Za ove potrebe urađeno je 9286 fotokopija.

Monografske publikacije (stari fond) koje traže korisnici, a nijesu obradjene u elektronskom katalogu, bibliotekari koji rade u čitaonici preuzimaju ili kreiraju zapise u COBIB-u. U 2018. godini tih zapisa je 609.

Tabela 6 – Korišćenje građe

Izdavanje građe na korišćenje		
Knjige	7860 monografskih publikacija	
Časopisi	2120	
Novine	2530 brojeva	
Međubibliotečka pozajmica		
Broj dopisa	48	
Broj poslatih knjiga	205	
Fotokopiranje na zahtjev korisnika	8861 fotokopija A	425 fotokopija A3
Fotokopiranje za potrebe biblioteke	2711 fotokopija A4	125 fotokopija A3

Pretraživanje elektronskog kataloga

Zajednički katalog crnogorskih biblioteka COBIB.CG na adresi: <http://vbcg.vbcg.me> je pretraživan 137.334 puta, sa 110.076 prikazanih zapisa.

Tabela 7 – Pretraživanje – COBIB.CG

Mjesec Godina	Broj pretraživanja	Broj prikazanih zapisa
Januar 2018	15.681	8.508
Februar 2018	13.271	9.462
Mart 2018	13.241	11.180
April 2018	9.090	8.828
Maj 2018	10.087	9.824
Jun 2018	12.835	8.882
Jul 2018	6.840	6.636
Avgust 2018	7.949	5.561
Septembar 2018	9.811	7.322
Oktoibar 2018	11.567	11.001
Novembar 2018	13.815	12.448

Decembar 2018	13.147	10.424
Ukupno	137.334	110.076

Elektronski katalog Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ pretraživan je 35.765 puta, sa 39.846 prikazanih zapisa.

Tabela 8 – Pretraživanje elektronskog kataloga Nacionalne biblioteke

Mjesec Godina	Broj pretraživanja	Broj prikazanih zapisa
Januar 2018	2.337	3.123
Februar 2018	2.809	3.053
Mart 2018	2.487	2.984
April 2018	2.059	2.439
Maj 2018	2.088	2.917
Jun 2018	1.719	2.636
Jul 2018	2.683	4.391
Avgust 2018	2.431	2.836
Septembar 2018	1.986	2.886
Oktoibar 2018	2.863	3.151
Novembar 2018	3.492	5.060
Decembar 2018	3.311	4.370
Ukupno	30.265	39.846

Tabela 9 - Međubibliotečka pozajmica

Br.	Naziv biblioteke	Broj zahtjeva	Broj publikacija
1.	Gradska biblioteka - Kotor	4	7
2.	Skupština Crne Gore	1	4
3.	Biblioteka Bijelo Polje	1	6
4.	Gradska biblioteka Herceg Novi	2	4
5.	Ministarstvo kulture CG, Cetinje	1	5
6.	Fakultet za crnogorski jezik i književnost	6	14
7.	Univerzitet Donja Gorica – biblioteka	7	67
8.	Narodna bibl. "Radosav Ljumović"	21	78
9.	Ekonomski fakultet	1	1
10.	Pomorska biblioteka Kotor	3	17
11.	CANU	1	1
12.	Narodna biblioteka Berane	1	6
	Ukupno	48	205

Međunarodna pozajmica

NBCG za potrebe svojih korisnika obavlja međunarodnu pozajmicu kojom je omogućeno da se traženi materijal dobije skeniran elektronskom poštom. Pozajmica je ostvarena na osnovu 18 dopisa.

Smještaj

Sve publikacije koje su izdate na korišćenje, uredno su vraćene na mjesto. U centralni depo uložena je nova biblioteka građa: 2391 monografskih publikacija (Osnovni fond i Montenegrina)

U depou nijesu ispoštovani uslovi potrebni za smještaj bibliotečke građe u vezi temperature i vlažnosti vazduha što otežava posao magacionerima u zimskom periodu. Zbog niskih temperatura u magacinu se može boraviti jako kratko, tako da je ulaganje knjiga u police onemogućeno. Sem toga u magacinu je evidentan i problem kada su velike padavine voda koja ulazi u depo i ugrožava fond na svim spratovima.

Revizija časopisa u osnovnom fondu

Revizija časopisa u osnovnom fondu nastavljena je i ove godine. Počela je je 11.06 i trajala do 11.10.2018. god. U reviziji su učestvovala četiri komisije. Iz ovog odjeljenja na reviziji je radio jedan bibliotekar i tri knjižničara. Rad na reviziji počeo je od signaturnog broja P 16253 do P 16737. Presigniranje na novu signaturu počelo je sa brojem P 7556 a završeno sa brojem P 8002. Zbog niske temperature u magacinu reviziju nije bilo moguće nastaviti. Nastavak je planiran za proljeće 2019. god.

Čitaonica

Biblioteka 23. aprila obilježava Međunarodni dan knjige i autorskih prava. Zainteresovani posjetioци tog dana mogu se besplatno učlaniti. Tom prilikom besplatnu članarinu dobilo je 54 korisnika. Ukupan broj korisnika koji su učlanjeni u biblioteku za 2018. godinu je 101. Tog dana učenici Srednje likovne škole „Petar Lubarda“ prodavali su svoje radove a prikupljena sredstva su namijenjena za nabavku knjiga, koje su donirane Dječjem domu „Mladost“ u Bijeloj.

Tabela 10 - Članarina

Godišnja poklon članarina (Svjetski dan knjige)	54
Godišnja članarina (10 eura)	18
Mjesečna članarina (3 eura)	11
Trodnevna članarina (1 euro)	18

Za potrebe Televizije Crne Gore pripremljena je literatura: Roman u Crnoj Gori, Žena u Crnoj Gori i izabrane su publikacije iz legata Nika S. Martinovića i D. J. Martinovića. Za Filmski centar Crne Gore pregledano i obilježeno za skeniranje 54 sveske serijskih publikacija.

„Njegoševa soba“ koja je oformljena kao izložbeni prostor takođe služi i kao čitaonica za naučne radnike. Odlukom direktora, bibliotekarka Milenija Vračar radi sa korisnicima u pomenutoj čitaonici.

Prijem knjiga i periodike

Dvije knjižničarke koje rade na tehničkoj obradi i signiranju monografski publikacija preuzele su 4313 zapisa. Knjižničarka koja radi na serijskim publikacijama – osnovni fond, odsutna je duži period i potrebno je odrediti knjižničara koji će odraditi zaostatke kako bi poslovi neometano funkcionisali.

Pokloni od NBCG „Đurđe Crnojević“

NBCG “Đurđe Crnojević” poklanja publikacije iz Fonda multiplikata i izdanja biblioteke. Na taj način se popunjavaju fondovi školskih i gradskih biblioteka. Na zahtjev Ministarstva inostranih poslova Crne Gore, biblioteka je uputila poklon ambasadama Crne Gore i na taj način promovisala crnogorsku kulturu.

Nacionalni ISSN centar

ISSN zapisi se rade u Virtua softveru, u data format MARC 21. Izdavačima je data mogućnost popunjavanja upitnika koji se nalazi na web strani biblioteke (<https://nb-cg.me/usluge/za-izdavace/>). Istovremeno dobiju bar kod takođe besplatno, što je međunarodna praksa i preporuka.

U 2017. i 2018. godini dodjeljivani su brojevi iz seta 2536-538X do 2536-5878 (ukupno 50 brojeva). Iz starih setova dodijeljeno je: 7 brojeva (2337-****) i 12 brojeva (2536-****), a 4 su još slobodna. Novi set od 50 brojeva poručen je i dobijen u oktobru 2018. (2661-250X do 2661-2992)

Na kraju 2017. u bazi se nalazilo ukupno 908 zapisa. Na kraju 2018. godine u bazi su 942 zapisa, što znači da su u 2018. godini dodijeljena 34 zapisa, a to je posljednjih godina prosječan broj. Tekućih naslova ima 656, a ugašenih 286.

Prema medijumu u 2017: 777 štampanih, 124 elektronska, 5 CD-romova i 2 DVD.

u 2018: 808 štampanih, 125 elektronskih, 7 CD i 2 DVD.

Novododijeljeni ISSN brojevi: 31 za štampane publikacije, 1 za elektronske i 2 CD = 34.

Preostala 54 ISSN broja ostaju nam na raspolaganju za dodjelu novim naslovima u 2019.

Na zahtjev Nacionalne biblioteke Virtua je modifikovan da bi novi kod za jezik bio uvršten CNR. Novi kod se koristi od 5. 04. 2018.

Zaštita bibliotečkog materijala

Konzervatorska radionica

U okviru programa Zaštite i čuvanja kulturnih dobara za 2018. god. nastavljene su aktivnosti na konzervaciji tri publikacije iz Zbirke stare i rijetke knjige, sprovođenje konzervatorskih mjera na predmetima iz Zbirke rukopisa i dokumentacione građe prijestonice Cetinje (trideset rukopisa iz 18. i 19. vijeka) i sprovedene su preventivne mjere na zaštiti legata dr Pera Šoća koje obuhvataju tehničku i fizičku zaštitu bibliotečke građe

Knjigovezačka radionica

Knjigovezačka radionica je radila na povezivanju dnevnih novina u tvrdi povež, kao i svih crnogorskih novina za zbirku “*Montenegrina*” i Osnovni fond. Za vrijeme trajanja revizije časopisa knjigoveznica je izrađivala pokretne korice. Od januara 2017. godine šiju se i sveske za Osnovni fond. U januaru 2018. god. montiran je knjigovezački nož POLAR 76EM sa 100 digitalnih programa koji je poboljšao kvalitet rada i smanjio utrošak vremena na pojedinim radnjama.

Tabela 11 - Knjigoveznica

Knjigovezački poslovi	Ostvareno
-----------------------	-----------

Tvrđi povez za zbirku <i>Montenegrina</i>	151 svezaka
Tvrđi povez za osnovni fond	196 svezaka
Popravka knjiga	86
Pokretne korice za osnovni fond	831
Pokretne korice za zbirku <i>Montenegrina</i>	143
Izrada kutija	9
Pokretne korice za reviziju časopisa	900

Sajmovi

NBCG je u 2018. učestvovala na tri sajma knjiga i jednom festivalu na kojima je izlagala svoja izdanja.

- Međunarodnom sajmu knjiga u Lajpcigu (Njemačka) zajedno s crnogorskim izdavačima, 15- 18. mart
- Međunarodni podgorički sajam knjiga „Crna Gora čita“, Podgorica, 07-14. maj
- Četvrti internacionalni sajam knjiga, Capital plaza, Podgorica, 02-06. oktobra
- Prvi festival knjige u Kotoru „Pazi što čitaš“, 20-23. decembar

Nagrada za vrijedno reprint izdanje stare knjige koja ima obilježja neprolazne vrijednosti na Prvom festivalu knjige u Crnoj Gori pod nazivom „Pazi što čitaš“, održanom u Kotoru od 20. do 23. decembra, pripala je Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ za knjigu Pavla Mijovića „Umjetničko blago Crne Gore“.

STRUČNA OBRADA BIBLIOTEČKOG MATERIJALA

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečkog materijala, radilo se na kreiranju zapisa za monografske publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjennom, poklonom ili kupovinom. Za skoro sve publikacije koje su dobijene putem obaveznog primjerka već je bio odrađen CIP zapis, pa su se one redigovale i signirale, dok su za publikacije dobijene poklonom, razmjennom i kupovinom, kreirani zapisi za elektronski katalog (riječ je o publikacijama koje su pretežno na stranim jezicima). Monografske publikacije pristigle putem poklona, prethodno su provjeravane u elektronskom i listnom katalogu, pa shodno tome upućivane na obradu.

Završeni su poslovi na unosu zapisa za monografske publikacije koje su bile povučene iz osnovnog fonda i preusmjerene u muzejski fond. Publikacije su štosovane, dodjeljivan im je novi signaturni i inventarni broj, štampane su i lijepljene naljepnice sa termalnog štampača i ispisivali se kontrolni kartoni (300 naslova).

Imajući u vidu duža odsustva 3 bibliotekara, krajem juna mjeseca u Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečke građe uključila su se dva bibliotekara na obradi monografskih publikacija, koja su prethodno prošla praktičnu obuku (kataloška, stručna i predmetna obrada). Posljednjih godina, način polaganja stručnog bibliotečkog ispita, kome ne prethodi organizovan praktični rad, odnosno obuka na obradi bibliotečke građe (koja je ranije trajala najmanje tri mjeseca) dovodi do stvaranja kadrova koji se ne mogu uključiti u rad bez pomoći iskusnih bibliotekara. Da bi, inače, veliki broj bibliotekara sa ovako položenim stručnim ispitom i licencom za rad u sistemu COBISS mogao da se uključi na poslovima obrade, kao što je i planirano organizovana je praktična obuka. Obuku su vodile Natalija Bokan, rukovodilac Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečkog materijala i Vera

Đukanović, bibliograf. Obuka je trajala 30 radnih dana (po dva sata dnevno), a pohađalo ju je devet bibliotekara.

Treba napomenuti da su bibliotekari raspoređeni na ovim poslovima često bili angažovani i na drugim zadacima.

Radilo se na redakciji zapisa za muzejski primjerak.

Obrada serijskih publikacija

Bibliotekar - redaktor je radio na kreiranju zapisa za serijske publikacije, kao i na ažuriranju tekućih brojeva časopisa i novina. Unešeno je 117 novih naslova, novih polja 997- 996 godišta sa svim podacima, uključujući inventarni broj. Koordinirao je sa dva knjižničara koji rade na unosu fonda, kao i sa bibliotekarom-redaktorom koji radi na dodjeli ISSN-a.

Rađena je revizija *Pobjede* (osnovni fond). Na tim zadacima su radile bibliotekar - redaktor Vesna Kovačević i knjižničar Čedomila Bastać. Novine su pregledane od prvog broja koji je izašao 1944. zaključno sa 2016. godinom, uključujući signirane poveze i duplikate, kako bi se utvrdilo koji je primjerak u boljem stanju. Tom prilikom evidentirani su brojevi koji nedostaju, oštećeni listovi ili loš povezi.

Nakon toga radilo se na sređivanju primjeraka po već utvrđenim nedostacima. Za potrebe kompletiranja kopirali su se određeni listovi iz muzejskog fonda, a neki listovi su predviđeni za fotografisanje. Nakon završene popravke u knjigoveznici, sve sveske su označene i vraćene u police, a duplikati složeni.

Tokom pregledanja *Pobjede*, praćene su promjene urednika (u CORES bazu unešeno 20 urednika), dodaci, promjene u numeraciji i periodičnost izlaženja. Podaci o promjeni urednika, dodacima i promjeni periodičnosti unešeni su u kataloški opis kao i kompletni podaci o stanju fonda (71 godišta).

Bibliotekar - redaktor ove zbirke mjesec dana je bio uključen na reviziji časopisa. Radio je i na presigniranju pojedinih časopisa (promijenjena signatura na 826 polja 997).

Pored navedenih poslova bibliotekar - redaktor je radio na izradi CIP zapisa za serijske publikacije (20 CIP-ova), a po potrebi se uključivao i na izradi CIP zapisa za monografske publikacije (16 CIP-ova). Takođe je obradio i 11 članaka.

Radilo se i na projektu “IMP– pravo na informacije, fer korišćenje i otvoreni pristup“ (edukacija edukatora) – organizovano i održano 6 radionica na kojima su uz koordinatora Vesnu Kovačević učestvovali Ivana Klac i Dragana Marković.

Bibliotekar – redaktor je radio i na projektu Melem na ranu – Stare ljekaruše iz rukopisne zbirke NBCG. Završene sve aktivnosti vezane za projekat i predat izvještaj direktoru NBCG. Dostupno na <http://dlib.me/zbirka.php?z=ljekaruse>.

Obrada posebnih zbirki

Zbirka muzikalija i fonodokumenata i audiovizuelne građe

Bibliotekar - redaktor je radio na unosu zapisa u elektronski katalog za notni materijal (617 zapisa) kao i na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a (58 zapis). Unešena su 832 lokacijska podataka. Preuzeti zapisi su se i redigovali. Ukupan broj unešenih zapisa u 2018. iznosio je 675 zapisa. Treba napomenuti da je urađen znatan broj hijerarhija (72), odnosno više svesaka na jednom zapisu.

Postojeće signatire su ručno unošene, dok su se inventarni brojevi automatski dodjeljivali. Stare signaturne naljepnice su zamijenjene novim. Štampane su i naljepnice na termalnom štampaču.

Poslat je izvještaj za ISMN agenciju.

Izdato je na korišćenje 17 štampanih muzikalija.

Kartografsko - geografska zbirka

Bibliotekar redaktor u Kartografsko - geografskoj zbirci je radio na kreiranju zapisa u elektronski katalog za razglednice Hrvatske (1738 zapisa); za stare razglednice (117 zapisa); za razglednica Crne Gore, koje su kupljene krajem 2017. godine (77 zapisa) i za 4 atlasa. Sva građa je signirana, odnosno unešeni su lokacijski podaci (1936). Prilikom obrade razglednica Hrvatske, odvojeni su multiplikati, ukupno 424 jedinice.

Bibliotekar – redaktor ove zbirke Danijela Radulović autorka je izložbe starih turističkih razglednica »Pozdrav iz daljine u daljinu«, održane 31.10.2018. godine na Cetinju. Za potrebe izložbe, skenirano je oko 200 razglednica, a uz pomoć koordinatora za digitalizaciju Zorice Sjekloće, digitalni objekti povezani su sa odgovarajućim zapisom u elektronskom katalogu.

Tokom ove godine, osam korisnika je usluženo sa 12 karata, 5 razglednica i 9 dopisnica. Bile su četiri organizovane posjete Zbirci (mahom srednjoškoli).

Odrađeno je 16 reklamacija obaveznog primjerka, a jedanaest darodavaca poklonilo je ovoj zbirci: 147 razglednica, 24 karte, 1 atlas, 3 leporela i 1 omot (10 razglednica).

Zbirka rukopisa i dokumenata

Početkom godine, radilo se na dopuni zapisa za razglednice iz dva albuma, postavljenih na portalu Europaena, a na osnovu naknadnih podataka koji su dobijeni od Aleksandra Čilikova (170 razglednica).

Bibliotekar – redaktor ove Zbirke radio je i na kreiranju zapisa za 187 fotografija kao i signiranju i inventarisanju. Ovaj zahtjevan posao iziskivao je izučavanje obimne literature, kao i konsultacije sa stručnjacima za fotografske tehnike i istoriju Cetinja, kako bi vrijeme nastanka fotografija bilo najpribližnije datirano, prepoznati likovi sa fotografija, identifikovani fotografi koji su ih izradili ... i sl. Fotografije su poklon Svetislava Pula Vujovića. Radio je i sa korisnicima, na njihov zahtjev, pretraživao građu i davao informacije (24 korisnika).

Bibliotekar redaktor ove Zbirke, Boris Kaluđerović, je autor i izložbe »Kad riječi naviru«, održane 11. 05.2018. godine na Cetinju, a povodom Svjetskog dana pisma.

Popisana je i predata građa konzervatorima, na kojoj je potrebno preduzeti mjere zaštite. Riječ je o 22 jedinice iz ove Zbirke.

Likovno-grafička zbirka i Zbirka neknjižne građe i dokumentacionog materijala

I pored toga što je Likovno-grafička zbirka objedinjena i dobila trajan smještaj, i stekli se uslovi za unos zapisa u elektronski katalog, do toga nije došlo. Razlog su kadrovski problemi. Na

ovim poslovima potrebno je angažovati jednog iskusnog bibliotekara redaktora sa licencom za neknjižnu građu.

Kada je u pitanju Zbirka neknjižne građe i dokumentacionog materijala još uvijek nije završeno objedinjavanje građe. Za ovu zbirku je izrađen i postavljen namjenski plakar.

Tokom godine, jedan knjižničar je radio na evidentiranju i raspoređivanju pristigle građe.

CIP zapis monografskih publikacija

Na poslovima izrade CIP zapisa, dodjelu ISBN brojeva, i dodjeli bar koda, radila su dva bibliotekara - redaktora. Broj urađenih CIP zapisa u ovoj godini je 1218. Zbog obimnosti i složenosti poslova, na izradi CIP zapisa, povremeno su se uključivali i ostali bibliotekari - redaktori iz Odjeljenja. U ISBN bazu u 2018. godini uključeno je 90 izdavača

Izrađeni su i poslani podaci za crnogorske izdavače za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN) za 2018. godinu.

Takođe je poslat i godišnji izvještaj ISBN Agenciji o broju uključenih izdavača po grupama (ISBN Progress report maj 2017/maj 2018. for National ISBN Agency of Montenegro).

Radilo se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP-a, slali su se podaci računovodstvu o naplati usluga, praćenje uplata i sl.

Ostali poslovi

- Tehnička obrada knjiga, ispisivanje kontrolnih listića, štampanje naljepnica na termalnom štampaču;
- Provjera ponuđenih viškova Gradske biblioteke iz Herceg Novog u elektronskom i lisnom katalogu;
- Izrada statističkih podataka za MONSTAT (monografske publikacije);
- Rad na reviziji časopisa (Vesna Kovačević, Boris Kaluđerović i Ivana Klac).

Tabela 12 - Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu

Vrste poslova	Monografske publikacije	Fotografije	Razglednice	Atlasi	Štampane muzikalije	Ukupno
Kataloška obrada	991	187	1936	4	617	3735
Stručna klasifikacija	991	187	1936	4	617	3735
Predmetna klasifikacija	909	187	1938	4	617	3655
Preuzimanje zapisa	169				58	217
Ukupno	3952					

Tabela 13 - Obrada redakcija serijskih publikacija u elektronskom katalogu

Serijske publikacije	117 novih naslova	996 godišta
	1 zatečeni naslov (Pobjeda)	71 godišta

Intervencija na postojeće polje 997		826
Redakcija publikacija koje su prestale sa izlaženjem		126 naslova

Tabela 14 - Redakcija bibliotečke građe u elektronskom katalogu

Vrste poslova	Monografske publikacije	Štampane muzikalije	Ukupno
Redakcija kataloške obrade	1800	58	1858
Redakcija UDK indeksa	1800	58	1858
Redakcija predmetnih odrednica	1474	58	1532
Ukupno redigovano zapisa	1858		

Tabela 15 - CIP zapisi

Vrste poslova	Monografse publikacije	Serijske publikacije	Muzički CD	CDR	On line publikacije
Izrada CIP zapisa	1150	20	15	6	47
Ukupno CIP zapisa	1238				

Tabela 16 - ISBN, ISMN

Uključivanje izdavača u ISBN bazu	90
Dodjela ISBN	1218
Izrada bar coda	1205

Muzejsko odjeljenje

U Muzejskom odjeljenju se obavljaju poslovi na prikupljanju, obradi, smještaju i korišćenju publikacija koje po utvrđenim kriterijumima pripadaju zbirci "Montenegrina" (crnogorska knjiga i crnogorska periodika). Odjeljenju pripada i Zbirka stare i rijetke knjige i sedam legata. Smješteno je na drugoj lokaciji od glavne zgrade NBCG, u zdanju bivšeg Francuskog poslanstva, koje se nalazi u veoma lošem stanju i zahtijeva rekonstrukciju.

Program rada Muzejskog odjeljenja za 2018. god. je realizovan. Najznačajniji realizovani djelovi Programa su: obrada sa redakcijom monografskih publikacija fonda „Montenegrina“ za elektronski katalog; kompletiranje monografskih i periodičnih publikacija fonda „Montenegrina“,kupovinom i poklonima; kompletiranje monografskih publikacija fonda „Montenegrina“ iz Osnovnog fonda NBCG povlačenjem ranije evidentiranih publikacija (V sign.); obrada sa radakcijom serijskih publikacija- stara crnogorska periodika- novine za elektronski katalog; tekući poslovi na preuzimanju periodičnih publikacija, njihovo evidentiranje-kartoniranje, adresiranje, tehnička obrada, reklamiranje nekompletnih naslova tekućih časopisa i novina, magaciniranje (u depoima Muzejskog odjeljenja i glavnom depou NBCG); kompletiranje fonda “Montenegrina”- stara crnogorska periodika u digitalnoj formi putem međubibliotečke pozajmice sa Gradskom bibliotekom i čitaonicom Herceg Novi; kompletiranje fonda “Montenegrina”- stara crnogorska periodika kupovinom; digitalizacija naslova stare crnogorske periodike; priprema i

snimanje emisija za TV Vijesti o legatu dr P. Šoća, TVCG o legatima dr N. S. Martinovića i dr D. Martinovića, emisije o Staroj periodici Boke Kotorske, o seriji “Božićni ustanak”; rad na preventivnoj zaštiti fondova Muzejskog odjeljenja (legat dr P. Šoća- monografske publikacije); učešće na 13. Podgoričkom sajmu knjiga- predstavljanje legata NBCG; rad za Projekte zaštite i prezentacije kulturnih dobara Crne Gore iz fondova Muzejskog odjeljenja: projekati “Digitalizacija književnih časopisa Knjaževine i Kraljevine Crne Gore” i “Ljekaruše u fondu Stare i rijetke knjige NBCG”; rad na izboru građe iz Muzejskog odjeljenja za kandidovanje u Registar pokretnih kulturnih dobara Crne Gore- kandidovano: 2 inkunabule, 5 postinkunabula, legat dr P. Šoća (u cjelini) i stara crnogorska periodika (u cjelini: 173 naslova novina i časopisa); rad na tekstu o “Montenegrini” za časopis “Komuna”; presložen kompletan fond “Montenegrina”- knjige štampane do 1945. god., dodato 2 nova ormara sa obrađenim knjigama (u prostoriji Rijetke knjige- oko 1.600 knj.), obilježene police...

U Zbirci stare i rijetke knjige se ne obavljaju svi planirani poslovi, od februara 2014. godine, jer je ovo radno mjesto ostalo upražnjeno, odlaskom bibliotekara-savjetnika u penziju. Od marta mjeseca 2015. god., tj od prelaska NBCG na programsku platformu Cobiss3/katalogizacija, rukovodilac Odjeljenja- bibliotekar- savjetnik, radi na stručnoj obradi rijetke knjige sa redakcijom ove zbirke za elektronski katalog (minijature)-ukupno obrađeno 410 knj.; knjige tehnički obrađene; urađen trajni smještaj minijatura: smještene u ormar sa škafovima u prostoriji Rijetke knjige; urađena revizija minijatura; za potrebe konzervacije-restauracije knjiga iz Zbirke izdato Konzervatorsko-restauratorskoj radionici 16 starih knjiga.

Rađeni su organizacioni, administrativni poslovi, u različitim Komisijama, Stručnom vijeću, pripravnici NBCG (2) su upoznati sa fondovima i radom Muzejskog odjeljenja... Takođe su radnici Odjeljenja prisustvovali predavanjima, promocijama knjiga, izložbama...Bilo je i više organizovanih posjeta Muzejskom odjeljenju: delegacije Francuske ambasade u Crnoj Gori, direktora Univerzitetske biblioteke Srbije, bibliotekara NUB Bosne i Hercegovine, Ministarstva za kulturu Crne Gore...

Kontinuirano su obavljani i poslovi za potrebe korisnika. Fondovi Odjeljenja su korišćeni u čitaonici Francuskog ugla i čitaonici glavne zgrade NBCG. Rađeni su i Izvještaji i Programi rada Odjeljenja.

Nijesu prepovezane sve sveske „Glasa Crnogorca“ (4) , konzervirane-restaurirane sveske „Cetinjskog vjesnika“ (6), kao i ostali naslovi stare crnogorske periodike. Nije raspoređen bibliotekar na obradi Zbirke stare i rijetke knjige.

Tabela 17 - Muzejsko odjeljenje - pregled ostvarenih rezultata rada u 2018. god.

Popunjavanje fondova	
-Obavezni crnogorski primjerak	6 nasl.dnevni novina; 211 nasl. tekućih novina; 176 nasl. časopisa; 1202 knj.;
-Pokloni	5 knj.
-knj. iz O. f. za referensnu zbirku M. o.	9 knj.
Monografske publikacije	
Obrada monografskih publik. sa redakcijom u elektronskom katalogu- zbirka „Montenegrina“(kataloška, udk, predmetna)	23 nova zapisa; 12 preuzetih zapisa;
Obrada monografskih publik. sa redakcijom u elektronskom katalogu- zbirka „Montenegrina“(kataloška, udk)	12 novih zapisa; 2 preuzeta zapisa; 10 lok. podataka;

Obrada monografskih publikacija u elektronskom katalogu- zbirka „Montenegrina“(kataloška, udk, predmetna)	16 novih zapisa; 2 preuzeta zapisa; 6 lok. podataka;
Obrada monografskih publikacija u elektronskom katalogu- zbirka „Montenegrina“ (kataloška, udk)	2 nova zapisa;5 preuzetih zapisa; 4 lok. podatka;
Obrada monografskih public. u elektronskom katalogu- legat dr P. Mijovića (kataloška, udk, predmetna)	269 novih zapisa; 154 preuzetih zapisa; 62 lok. podatka;
Obrada monografskih publikacija u elektronskom katalogu- legat dr P. Mijovića (kataloška, udk)	3 nova zapis; 21 preuzeti zapis; 26 lok. podataka;
-Tehnička obrada monografskih public.- zbirka “Montenegrina” (Muzejsko odjeljenje)	789 knj.
-Magaciniranje monografskih publikacija- zbirka „Montenegrina“ (Muzejsko odjeljenje)	1600 knj.
Signiranje monografskih publikacija - zbirka “Montenegrina” (Muzejsko odjeljenje)	789 knj.
-Zaštita oštećenih monografskih publik. zbirke “Montenegrina” pokretnim koricama	450 knj. (V sign.)
-Dopuna inicijalnih zapisa legata dr N. S. Martinovića	134 zapisa
-Dopunjavanje zapisa monografskih public. inventarnim br.legata dr P. Šoća, N. Đonovića i D. Gvozdrenovića (koje nijesu imale)	582 inv. br.;
Periodične publikacije	
-Obrada periodičnih publikacija sa redakcijom u elektronskom katalogu- stara crnogorska periodika- novine	18 novih zapisa; 71 godište; 1819 br.; 4 preuzeta zapisa; 20 godišta; 931 br.;
-Upisano u inventar novih naslova novina	27 nasl.
Upisano u inventar novih naslova časopisa	28 nasl.
-Evidentiranje (kartoniranje), adresiranje, signiranje, tehnička obrada, magaciniranje dnevnih novina	6 nasl.; 1717 br.; 884 br. dodataka; 105 napomena 11 nasl. dodataka (kao pos. nasl.); 235 br.
-Evidentiranje (kartoniranje), adresiranje, signiranje, tehnička obrada, magaciniranje tekućih novina	211 nasl.;771 br.; 3 br. dodataka; 10 napomena; 12 nasl. dodataka(kao pos. nasl.); 96 br.;
-Evidentiranje (kartoniranje), adresiranje, signiranje, tehnička obrada, magaciniranje časopisa	176 nasl.; 308 br.; 1 br. dodataka; 23 napomena;
-Stručna obrada dnevnih crnogorskih novina u elektronskom katalogu-unos lok. podataka	6 nasl.; 1231 br.; 11 nasl. dodataka (kao pos. nasl.); 235 br.
-Stručna obrada tekućih crnogorskih časopisa u elektronskom katalogu- unos lok. podataka	176 nasl.;308 br.; 7 nasl.(koji njesu unešeni); 728 br.;
-Stručna obrada tekućih crnogorskih novina u elektronskom katalogu- unos lok. podataka	190 nasl.; 704 br.; 12 nasl. dodataka (kao pos. nasl.); 96 br.;
-Provjera, kompletiranih naslova novina s poveza, tehnička obrada, adresiranje, magaciniranje	205 nasl.;

-Izdvajanje kompl. nasl. tekućih novina za povezivanje	205 nasl.;
-Povezano sv. novina	252 sv.;
Korišćenje bibliotečkog materijala	
-Korisnika	143
-Broj posjeta korisnika	274
-Izdato na korišćenje, zaduženo, razduženo, magacinirano: -Knjiga -Časopisa -Novina -Arhivskih kutija iz legata -Kutija sa fotografijama -Razglednice -Albuma sa fotografijama -Informacija- 415 bibli., kataloških i fakt.	362 393 sv. 412 sv. 28 arhivskih kutuja legata dr P. Šoća 6 kutija sa fotografijama 2 albuma sa fotografijama
Fotokopiranje -Format A-4 -Format A-3 -Skenirano str.	77 str. (za potrebe Muzejskog odjeljenja); 119 str. (za potrebe korisnika) 9 str. 45 str.(za potrebe korisnika)
Zbirka stare i rijetke knjige	
-Za konzervaciju- restauraciju izdato i zaduženo knjiga	16 knj.

NACIONALNA BIBLIOGRAFIJA

Tekuće bibliografije - monografske publikacije

Instaliranjem programa za automatsko kreiranje web prezentacije tekućih bibliografija omogućeno je automatsko konvertovanje ispisa iz COBISS baze tekućih bibliografija koje u html formatu sadrže više fajlova i čine web prezentacije unijete bibliografije, odnosno njeno elektronsko izdanje. Prelaskom na ovaj oblik publikovanja bibliografija, prestala je potreba za štampanjem pripremljenih rukopisa, čime se vrši ušteda značajnih finansijskih sredstava na ime troškova štampanja ovih rukopisa.

Rukopis tekuće *Crnogorske bibliografije : monografske publikacije : 2000*, obima 1638 bibliografskih jedinica objavljuje se po prvi put. Ovim rukopisom se nastavlja popunjavanje neobrađenog perioda od završetka projekta retrospektivne *Crnogorske bibliografije 1494-1994. godine* pa do početka kontinuiranog rada na *Tekućoj crnogorskoj bibliografiji knjiga*, tj. 2002. godine. Zapisi za ovaj rukopis kumulirani su iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG. Dio zapisa je preuzet putem COBISS.Net-a iz elektronskih baza nacionalnih centara država u okruženju. Takođe, korišćene su i sveske tekuće *Bibliografije Jugoslavije* knjiga za 2000. godinu u izdanju Jugoslovenskog bibliografskog instituta iz Beograda. Iz pomenute bibliografije preuzete su bibliografske jedinice crnogorskih autora čija djela su objavljena van Crne Gore, kao i zapisi čija se sadržina odnosi na Crnu Goru i njene narode.

Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je redigovanju rukopisa kroz izradu više probnih ispisa i njegovoj konačnoj pripremi za štampu. Ova bibliografija je objavljena u elektronskom obliku i postavljena na sajtu Biblioteke oktobra 2018. godine.

Rukopis tekuće *Crnogorske bibliografije : monografske publikacije : 2015*, obima 3076 bibliografskih jedinica je takođe završen. Urađeni su svi potrebni poslovi za pripremu rukopisa i završeni u planiranom roku. Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima).

Na kraju, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije urađeno je elektronsko izdanje *Tekuće crnogorske bibliografije knjiga za 2015. godinu*. Ova bibliografija je postavljena na web sajt Biblioteke u septembru 2018. godine.

Tokom godine povremeno je vršeno kumuliranje zapisa za *Tekuće bibliografije knjiga za godine: 2016, 2017 i 2018.*, koji po kriterijumima pripadaju ovim bibliografijama. Postoji više izvora iz kojih se kumuliraju zapisi za ove bibliografije kao što su: pregledanje baze urađenih CIP zapisa u Biblioteci i evidentiranje nedostajućih nam naslova; kontinuirano praćenje objavljenih crnogorskih naslova knjiga (promocije, prikazi...) iz dnevne štampe i drugih medija; pregled elektronskih izdanja tekućih bibliografija zemalja iz okruženja i preuzimanje odgovarajućih zapisa putem COBISS.Net-a; pregledanje sajamskih kataloga domaćih i stranih izdavača i identifikovanje nedostajućih nam naslova i sl. Na ovaj način se dolazi do preciznijih informacija o velikom broju knjiga koje su objavljene u Crnoj Gori i van nje, koje po kriterijumima pripadaju *Tekućoj crnogorskoj bibliografiji* i zbirci *Montenegrina*, a koje Biblioteka još nije dobila. Zbog toga ove publikacije je neophodno nabaviti u što skorijem periodu.

U neposrednim kontaktima sa autorima rukovodilac Bibliografskog odjeljenja je, na osnovu formirane baze deziderata uspio da sakupi 56 nedostajućih naslova knjiga u 166 primjerka i 9 naslova crnogorske periodike u 49 primjeraka, kao poklon za zbirku *Montenegrina* i *Osnovni fond* Biblioteke. Urađen je i spisak tih naslova.

S obzirom da veliki broj crnogorskih autora živi i radi van Crne Gore, a naročito u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, te su njihova djela, uglavnom, popisana u tekućim bibliografijama zemalja u kojima žive bilo je potrebno pregledati elektronska izdanja tekućih bibliografija zemalja u okruženju (Srbija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Slovenija i Makedonija). U njima se nalazi značajan broj popisanih knjiga crnogorskih autora ili autora koji su pisali o Crnoj Gori. Ovi zapisi su putem COBISS.Net-a preuzeti, i uz određene korekcije inkorporirani u tekuću crnogorsku bibliografiju knjiga, a istovremeno su evidentirani i kao deziderati. Broj preuzetih zapisa na ovaj način iznosi oko 25-30 posto ukupnog korpusa tekućih bibliografija na godišnjem nivou.

Tekuća crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika: 2017. i 2018.

Popis priloga za tekuću bibliografiju članaka : 2017. godina završen je polovinom tekuće godine. Uslijedila je izrada više probnih ispisa na kojima su jedan bibliograf i rukovodilac Odjeljenja uradili brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, ujednačavanje odrednica i pododrednica – predmetnih i imenskih, redigovanje zastupljenih registara i sl.), u cilju pripreme rukopisa za objavljivanje. Sve potrebne radnje su uspješno završene u planiranom roku. Uslijedila je izrada elektronskog izdanja bibliografije uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije tekućih bibliografija.

Ova bibliografija sadrži ukupno 7.174 bibliografskih jedinica. Postavljena je na web sajtu Biblioteke u decembru 2018. godine.

Istovremeno, nastavljen je rad na Tekućoj bibliografiji članaka za 2018. godinu, popisom priloga iz crnogorskih časopisa, revijalnih izdanja i dnevnog lista *Pobjeda*. Prilozi iz časopisa i zbornika radova su popisivani bez selekcije, dok su za odabir članaka iz *Pobjede* i revijalnih izdanja korišćeni *Kriterijumi za odabir priloga iz crnogorske periodike*, koji podrazumijevaju strožiju selekciju priloga. Poznato je da dnevni listovi i revijalna izdanja obiluju brojnim priložima, značajnim i manje značajnim, pa se primjenom pomenutih *Kriterijuma* popisuju samo najznačajniji članci.

U proteklom periodu popisani su prilozi iz svih crnogorskih časopisa i revijalnih izdanja koji su u Biblioteku pristigli u periodu januar-decembar 2018. godina. U protekloj godini za ovu bibliografiju je kreirano 4631 bibliografski zapis.

Retrospektivna crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995-2000

U skladu sa objektivnim mogućnostima rađeno je i na retrospektivnoj bibliografiji knjiga – period 1995-2000. godina, kumuliranjem novih zapisa za pomenuti period. Ukupan broj zapisa za ovaj period iznosi 8391. U protekloj godini kumulirano je 173 novih zapisa. Broj zapisa po godinama je sljedeći: 2000-1638, 1999-1288, 1998-1480, 1997-1427, 1996-1421 i 1995-1137.

Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994.

Projekat Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994. godine podrazumijeva digitalizaciju svih do sada publikovanih svezaka crnogorske retrospektivne bibliografije, obima 33 sveske u četiri toma, zatim kreiranje baze podataka za pretraživanje, kreiranje pretraživača povezanih sa bazom i skeniranom građom, izradu OCR čitača registara, kreiranje sistema za redakciju i sl. Cilj ovog projekta je da omogući *on line* pristup i pretraživanje putem interneta ove značajne edicije obima preko 230.000 bibliografskih jedinica. Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994. godina je dostupna na portal www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

Nakon postavljanja *on line* izdanja *Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994. godine* na sajt Biblioteke, rukovodilac Odjeljenja je u proteklom periodu, kroz programski segment Redakcija, povremeno radio na superreviziji registara.

Interesovanje korisnika *Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994. godine* je na zavidnom nivou i iz godine u godinu je u permanentnom porastu. U periodu januar-decembar 2018. godine registrovano je 5357 posjeta ovom sajtu.

Edukacija i instruktorski rad

Rukovodilac Odjeljenja je učestvovao na 21. *Susretima bibliografa u spomen na dr Georgija Mihailovića* koji su održani u Indiji. Takođe, jedan bibliograf i rukovodilac Odjeljenja su učestvovali u radu Komisije za polaganje stručnog bibliotekarskog ispita kao ispitivači za po dva predmeta u tri ispitna roka u protekloj godini. Jedan bibliograf je učestvovao u obuci bibliotekara za kreiranje zapisa u COBISS sistemu.

Ostali poslovi i aktivnosti

Osim poslova predviđenih Programom rada, nije zanemarljiv učinak koji je ostvaren i na drugim radnim zadacima koji nijesu planirani, a koji su u određenom periodu označeni kao prioritetni u Biblioteci. Rađeno je i na sljedećim poslovima: u Komisiji za procjenu i otkup bibliotečke građe; u Komisiji za sistematizaciju radnih mjesta; rad u Redakciji *Bibliografskog vjesnika*; učestvovanje na sajmovima knjiga u Podgorici i Beogradu; rad na revizij časopisa u glavnom depou Biblioteke; sastavljanje godišnjeg Izvještaja o radu i Programa rada Odjeljenja, kao i drugi administrativni poslovi.

Tabela 18 – Izrada bibliografija

1.	Obrada knjiga u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	1
2.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	4.257
3.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija i klasifikacija)	1.009
4.	Preuzimanje zapisa članaka iz COBIB.CG	393
5.	Preuzimanje zapisa monografskih publikacija putem COBISS.Net-a	862
6.	Evidentiranje bio-bibliografskih podataka za novootkrivene crnogorske autore	122
7.	Evidentiranje knjiga deziderata za zbirku <i>Montenegrina</i>	1.586
8.	UDK klasifikacija članaka	1.353
9.	Pregledanje elektronskih i štampanih bibliografija drugih zemalja radi pronalaska crnogorskih autora	15.875
10.	Upoređivanje označenih zapisa iz tekućih bibliografija drugih zemalja sa bazom COBIB.CG	2.368
11.	Obilježavanje zapisa internim oznakama za potrebe nacionalnih bibliografija	12.560
12.	Kataloške ispravke na zapisima (programska kontrola) kumuliranim u bazi za nacionalne bibliografije	9.911
13.	Kontrola uključenih bibliografskih jedinica u probnim ispisima nacionalnih bibliografija	11.888
14.	Redakcija UDK (pp 675abc) indeksa za potrebe ispisa tekućih bibliografija	9.867

POSLOVI RAZVOJA BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI

Virtuelna biblioteka Crne Gore

NBCG je iz budžetskih sredstava podmirivala troškove članarina za sve članice sistema što je bio slučaj i u prethodnih pet godina.

IZUM iz Maribora je početkom 2018. godine pokrenuo akciju besplatnog uključenja novih članica u sistem COBISS. Sljedeća povoljnost koja je tokom ove godine bila na snazi je činjenica da je iznos mjesečnih članarina umanjen za 50 % za novouključene biblioteke, a novouključene školske biblioteke su bile u potpunosti oslobođene od plaćanja članarina.

Kako bi se podržala i iskoristila ova akcija zaposleni u COBISS centru na čelu sa rukovodiocem su se maksimalno anagažovali kako bi se što veći broj biblioteka uključio pod ovim povoljnim uslovima.

Tokom 2018. godine u sistem COBISS.CG uključeno je šest novih punopravnih članica, i to:

1. Biblioteka umjetnosti Cetinje (BUCT)
2. Gimnazija „Slobodan Škerović“ Podgorica (GPG)
3. Gimnazija Kotor (GMKO)
4. Srednja pomorska škola Kotor (PSKO)
5. Gradska biblioteka Mojkovac (GBMK)
6. Osnovna škola "Lovćenski partizanski odred" - Cetinje (LPO)

Ukupan broj članica sistema COBISS.CG sada iznosi 37.

U toku trajanja COBISS konfrenције koja je održana krajem novembra, Vjenceslava Ševaljević, rukovodilac COBISS centra Crne Gore, je, uz rukovodioca COBISS centra Bosne i Hercegovine, dobila nagradu za doprinos u sprovođenju akcije uključivanja novih biblioteka u sistem COBISS.

Redakcija uzajamnog kataloga

Nisu vršeni poslovi koji spadaju u domen redakcije uzajamnog kataloga kao ni kontrola kvaliteta zapisa vlasnika licenci za uzajamnu katalogizaciju.

Edukacija

Tokom 2018. godine održan je jedan kurs *Upotreba programske opreme COBISS 3 – Preuzimanje zapisa i fond* sa 11 polaznika, kao i jedan kurs *Upotreba programske opreme COBISS 3 / Katalogizacija – početni*, sa ukupno 11 polaznika.

COBISS 3 katalogizacija

Komisija za izdavanje licenci za uzajamnu katalogizaciju u sastavu: Đurđa Martinović, Natalija Bokan i Vjenceslava Ševaljević je tokom 2018. godine vršila provjeru zapisa za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju u skladu sa postupkom propisanim u dokumentu *Postupak dobijanja dozvola za uzajamnu katalogizaciju u sistemu COBISS.CG* :<http://obrazovanje.cg.cobiss.net/Language/mne/licence/Postupak.pdf>

Komisija je vršila kontrolu i ocjenu zapisa i dodjelu licenci za:

- dozvolu A (uzajamna katalogizacija monografskih publikacija) – 6 dozvola

Postupak provjere se vršio elektronskim putem i to u bazi COBISS3.LICCG. Nakon što su kandidati kreirali po 30 zapisa, pristupalo se ispitu za provjeru znanja pred Komisijom u prostorijama COBISS centra i to u dva roka: junskom i oktobarskom. Pored toga sva dokumentacija u vezi sa ispitima je smještena na Intranet direktorijum kojem pristupa i IZUM.

Ukupan broj licenci u sistemu COBISS:CG:

- Dozvola A (uzajamna katalogizacija monografskih publikacija) - 119
- Dozvola B1(uzajamna katalogizacija sastavnih djelova) -29
- Dozvola B2 (uzajamna katalogizacija kontinuiranih izvora) - 24
- Dozvola SER(uzajamna katalogizacija serijskih publikacija) – 3
- Dozvola C(uzajamna katalogizacija neknjižne građe) – 32

- Dozvola D (uzajamna katalogizacija antikvarne građe) - 3

U saradnji sa IZUM-om i sa Centrom Virtuelne biblioteke Srbije dodijeljene se u i sljedeće dozvole:

- dozvola B1 (uzajamna katalogizacija sastavnih djelova) - 2
- dozvolu B2 (uzajamna katalogizacija kontinuiranih izvora) - 1
- dozvola SER (uzajamna katalogizacija serijskih publikacija) – 3
- dozvola C (uzajamna katalogizacija neknjižne građe) - 2

Kontakt sa članicama sistema COBISS i stručna pomoć

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema COBISS je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora.

Broj dokumentovanih zahtjeva korisnika za pomoć u 2018. godini u COBISS.CG iznosi 820 zahtjeva (od toga 450 elektronskom i klasičnom poštom i 370 telefonom).

Izrađeno je 6 zapisnika o fondu za nove članice sistema COBISS.CG, kao i tri inovirana zapisnika za postojeće članice sistema (Istorijski institut Crne Gore; Podgorica - IIPG, Arhitektonski fakultet; Podgorica – AFPG i Gradska biblioteka „Njegoš“, Cetinje – GBCT , jedan zapisnik o pozajmici (Fakultet za crnogorski jezik, Cetinje - FCJK), pomoć pri instalacijama segmenata COBISS3/Nabavka i COBISS3/Pozajmica, davanje uputstava za rad u okruženju COBISS3/Nabavka.

Izrađen je i hronološki ispis bibliograskih zapisa od 1950. do 2018. godine za potrebe Zavoda za intelektualnu svojinu.

Implementacija koda za crnogorski jezik u sistemu COBISS

ISO 639 Ujedinjeni Savjetodavni Komitet (Joint Advisory Committee) sa sjedištem u Kongresnoj biblioteci u Vašingtonu odobrio je početkom decembra 2017. je na zahtjev Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ dodijelio kod za crnogorski jezik, u okviru ISO 639 međunarodnog standarda.

Prema listi I: SO 639-2 Language Code List oznaka za crnogorski jezik je [cnr], a nazivi na engleskom „Montenegrin“, na francuskom „monténégrin“, na njemačkom „Montenegrinisch“ a u originalu “crnogorski jezik” i „црногорски језик“.

S obzirom da je implementacija ovog novog koda bila moguća od februara 2018. godine, COBISS centar Crne Gore je u januaru 2018. uputio zahtjev IZUM-u za implementaciju novog koda u COBISS šifarnike.

Pored koda CNR za jezik katalogizacije i jezik teksta, za pismo stvarnog naslova implementiran je i kod CF – ćirilica crnogorska.

Preostalo je da se shodno činjenici dva crnogorska slova latinično Š i Ž odnosno ćirilično Ѓ i Ѕ već registrovana kod Unicod Konzorcijuma:<https://www.unicode.org/L2/L2015/15169-montenegro-cyrillic.pdf> uključe i u sistem COBISS.

Rukovodilac Odjeljenja je datoteke "Pomoć" za COBISS+ prilagodio crnogorskom jeziku (latinica i ćirilica), kao i izvršio prevod ažurirane internet stranice www.cobiss.net na crnogorski jezik.

Portal Obrazovanje

Na Portalu Obrazovanje registrovan je 251 korisnik.

Rukovodilac COBISS centra i stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema COBISS su u maju mjesecu pohađale obuku u IZUM-u za preuzimanje desktop aplikacije Obrazovanje i od septembra mjeseca su preuzele ovu desktop aplikaciju u produkcijskom okruženju.

Održavanje sistema COBISS i računarske mreže u Biblioteci

Sistem inženjeri su vršili redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci (zamjene napajanja, hard diskova, RAM memorija; instalacije i reinstalacije operativnih sistema računara, instalacija driver-a, uključivanje u aktivni direktorijum, back up podatak na računarima, instalacija i umrežavanje laserskih i termalnih štampača, instalacija skenera).

Pružali su tehničku podršku prilikom održavanja kurseva, okruglih stolova, radionica, izložbi i koncerata u toku radnog vremena kao i izvan radnog vremena. Vršili su fotografisanje i obradu fotografija i postavljanje istih na web stranicu NBCG i na društvene mreže.

U njihovoj nadležnosti je i upravljanje mail nalozima svih zaposlenih u NBCG, kao i kontakti sa provajderima za sve domene Biblioteke.

Pored navedenog vršili su i funkciju help deska prilikom instalacije programske opreme COBISS, računara, štampača i bar kod čitača i za ostale biblioteke članice sistema.

Sistem inženjeri su bili angažovani u pripremi tehničke specifikacije za nabavku računarske opreme za potrebe Nacionalne biblioteke, a davali su i preporuke za biblioteke članice sistema COBISS.CG.

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema i jedan sistem inženjer radili su na elektronskom ispisu inventarne knjige NBCG za 2017. godinu.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju

U toku 2018. godine skenirano je 11.857 strana, i to za Digitalnu biblioteku – 9.407, a za korisnike – 2.450. Obradjeno, uradjen OCR i konvertovano u PDF 6.630

Zahvaljujući ljubaznosti čuvenog crnogorskog slikara Dimitrija Popovića, koga je kontaktirao tim iz Odjeljenja za razvoj bibliotečke djelatnosti, na portalu Europeana u:

Europeana Migration thematic collection

posredstvom NBCG objavljena je njegova priča odnosno iskustvo posvećeno odlasku iz Crne Gore i započinjanju novog života i karijere u Zagrebu. Priča je objavljena na adresi:

https://www.europeana.eu/portal/en/record/2084002/contributions_6279ddb0_d935_0136_2d5a_6eee0af76e0b.html?q=dimitrije#dcId=1548317072679&p=1

Digitalna biblioteka Crne Gore

Prethodnih godina najveći problem u realizaciji poslova na digitalizaciji bibliotečke građe odnosno na implementaciji Digitalne biblioteke Crne Gore predstavljao je nedostatak softvera za digitalizaciju.

NBCG posjeduje trenutno sajt Digitalna biblioteka Crne Gore na adresi: www.dlib.me ali taj sajt ne zadovoljava potrebe koncipiranja i izgradnje savremene digitalne biblioteke.

Tokom 2018. je u postupku javne nabavke je angažovan spoljni saradnik, firma Minmedia iz Budve, čiji je zadatak da omogući implementaciju Digitalne biblioteke Crne Gore kao kompleksnog modularnog informacionog sistema, koji će predstavljati skup softverskih rješenja odnosno modula kroz koji će se moći ostvariti zaokružena cjelina radnih procesa i povezivanje Digitalne biblioteke Crne Gore sa COBISS-om (Koopertivni bibliotečki sistem i servisi) i Europeanom. Ovakav pristup razvoju informacionog sistema NBCG bi omogućio nesmetano proširivanje sistema u budućnosti u skladu sa novim potrebama NBCG koje se mogu javiti.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju je trenutno opremljen jednim skenerom A2 formata, 2 skenera A3 formata, kamerom za mikrofilmovanje i čitačem za mikrofilmove. Sva ova oprema, osim jednog skenera A3 formata, je već velikim dijelom dotrajala. Krajem godine je realizovan tender za nabavku novog skenera A2 formata, kao i jednog skenera A3 formata. Isporuka će biti izvršena početkom 2019. godine.

Sredinom godine Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju je premješten iz do tada postpuno neuslovnog prostora u veću prostoriju u prizemlju COBISS centra gdje je smještena sva potrebna oprema, tako da su sada uslovi za funkcionisanje Centra značajno poboljšani.

Matična služba

Prema čl. 37, tačka 5 Zakona o bibliotečkoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 49/2010) NBCG obavlja matičnu bibliotečku djelatnost nad drugim matičnim bibliotekama tj. nad narodnim bibliotekama i univerzitetskoj biblioteci.

Referent matične službe je radio kontinuirano na izradi evidencija, statistika i pregleda o zatečenom stanju u crnogorskim bibliotekama. Ažurirani su matični kartoni za 58 školskih biblioteka kao i statistički podaci za 19 narodnih biblioteka i za Univerzitetsku biblioteku za prethodnu godinu. Na osnovu prikupljenih podataka napravljen je i pregled zatečenog stanja u bibliotekama u nad kojima se obavlja matična djelatnost.

U Centralni registar u toku 2018. godine nije podnesen nijedan zahtjev za upis biblioteka.

Referent Matične službe je obišao narodne biblioteke u skladu sa zakonskom obavezom da minimalno jedanput godišnje izvrši obilazak i to Kolašin, Mojkovac, Andrijevića, Plav, Rožaje, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Bar, Herceg Novi, Nikšić, Cetinje; Plužine, Bar, Ulcinj, Tivat, Budva, Kotor, Podgorica, kao i Univerzitetsku biblioteku u Podgorici. Kao i prethodnih godine obilazak Narodne biblioteke u Danilovgradu nije bio moguć jer je biblioteka i dalje ne funkcioniše. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i poslani na adrese shodno zakonskoj proceduri.

Status biblioteka - U Crnoj Gori i dalje djeluje 21 narodna biblioteka od kojih je samo sedam samostalnih. U novoformiranim opštinama Petnjica, Gusinje i Tuzi još nijesu formirane biblioteke. Biblioteka u Danilovgradu je zatvorena za korisnike – čitav bibliotečki fond je smješten u pakete, tek predstoji revizija fonda.

Prostor biblioteka - Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje bibliotečke djelatnosti ("Sl. List CG" br. 58/11- čl. 4 tačka 2) propisan je i prostor koji je adekvatan za obavljanje bibliotečke djelatnosti. Nakon obilaska biblioteka konstatovano je da nema promjena stanje u odnosu na prethodne godine.

Fondovi i oprema - Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje bibliotečke djelatnosti ("Sl. List CG" br. 58/11) propisuje da narodna biblioteka može da obavlja bibliotečku djelatnost ako ima najmanje 10.000 jedinica bibliotečke građe, organizovane u tri zbirke: zavičajni fond, osnovni fond i fond za djecu. Biblioteke u Danilovgradu, Šavniku i Mojkovcu ne ispunjavaju ovaj uslov.

Što se tiče kadrovske strukture može se konstatovati da je u odnosu na prethodne godine povećan broj izvršilaca sa viskom stručnom spremom, sa položenim stručnim bibliotečkim ispitom, kao i sa povećanjem broja licenci za katalogizaciju svih tipova bibliotečke građe.

Tokom 2018. godine Gradska biblioteka u Mojkovcu je postala punopravna članica sistema COBISS.CG.

Web arhiv Crne Gore

Zbog neadekvatnog i disfunkcionalnog softverskog rješenja tokom 2018. godine nije se vršilo arhiviranje novih sadržaja.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Sedma konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope

Sedma konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope i radionica, čija je centralna tema bila digitalno očuvanje i trajno skladištenje digitalnih objekata, održane su 4. i 5. oktobra u Narodnoj biblioteci Srbije u Beogradu.

Tema Konferencije bila je: Stanje digitalizacije u nacionalnim bibliotekama Jugoistočne Evrope i problemi čuvanja i zaštite digitalnih objekata, sa osvrtom na probleme smještanja, čuvanja i zaštite fizičke građe, dok je na radionici viša bibliotekarka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević” Zorica Sjekloća održala prezentaciju o digitalnoj biblioteci Crne Gore. Okupljeni učesnici bili su direktori biblioteka iz Slovenije, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Albanije, Grčke i Srbije, koji su razmijenili iskustva u oblasti najnovijih trendova u razvoju digitalnih kolekcija u svojim bibliotekama, kao i digitalnih alata za upravljanje podacima. Predstavljeni su aktuelni projekti, od kojih mnogi zajednički, a sa tim u vezi podvučen je i značaj umrežavanja, dijeljenja resursa, kao i planskog i strateškog unaprjeđivanja oblasti digitalizacije kroz nastavak saradnje u budućim projektima.

Održavanje konferencije i radionice podržala je Konferencija direktora nacionalnih biblioteka Evrope kroz grant Erlanda Koldinga Nilsena, dugogodišnjeg direktora Kraljevske biblioteke u Danskoj. Grant se dodeljuje svake godine jednoj biblioteci članici za podsticanje međunarodne saradnje i jačanje veza između nacionalnih biblioteka Evrope.

Prvi Forum Unije biblioteka iz Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope

Direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević”, Bogić Rakočević i referent za izdavaštvo, Slađana Sjekloća, učestvovali su 20. i 21. oktobra u Hangzhou-u, u Kini na prvom Forumu Unije biblioteka. Cilj je bio uspostavljanje Unije koja će podstaći kulturnu razmjenu i saradnju između uključenih biblioteka na polju bibliotekarstva i informacionih nauka. Članice Unije postale su 61 biblioteka iz Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope, a njih je predstavljalo 160 učesnika iz Kine i inostranstva.

Izjava o osnivanju Unije biblioteka iz Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope i Akcioni plan, dva osnovna dokumenta, u potpunosti su podržani od strane svih delegata i organizovana je ceremonija potpisivanja čiji je domaćin bila Lu Xiaolong, izvršni direktor Glavnog Zavoda za kulturu, radio, TV, film, štampu i izdavaštvo Hangzhou-a. Održana su četiri okrugla stola: „*Kako biblioteke mogu promovisati UN 2030 ciljeve održivog razvoja*“, „*Biblioteke i promocija čitanja*“

na nivou države“, „Biblioteke i zaštita kulturne baštine“, i „Bibliotekari u budućnosti – Transformacija • Kompetentnost • Vještine“.

Generalna skupština ISSN-a

Na Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Međunarodni pogled na Otvorenu nauku: Dostignuća i izazovi“ koja je održana u Parizu 26. aprila i 22. sastanku Generalne skupštine ISSN-a, održanom 27. aprila, prisustvovali su Direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore, Bogić Rakočević i referentkinja za izdavačku djelatnost, Slađana Sjekloća.

ISSN konferencija tematikom je bila koncentrisana na otvoreni pristup podacima u periodici, kao i kvalitet sadržaja i uredničkih praksi. Data je i analiza istraživačkih praksi i govorilo se o otvorenom pristupu kao o globalnom trendu.

Na Generalnoj skupštini predstavljen je izvještaj za 2017. godinu i revizioni izvještaj z ISO 3297, izglasani su doprinosi zemalja članica, ažurirani radni sporazum između ISSN centra i ISSN nacionalnih centara, a izabrani su i novi članovi Upravnog Odbora. Održana je i prezentacija novog ISSN portala i Extranet-a.

Sporazum o saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Bugarske „Sv. Ćirilo i Metodije“

Direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Bogić Rakočević, potpisao je 26. januara, Sporazum o saradnji sa Nacionalnom bibliotekom Bugarske „Sv. Ćirilo i Metodije“.

Sporazum je potpisan u cilju nastavka i unaprijeđenja kulturne veze između dvije države i to kroz rad na zajedničkim istraživačkim projektima, pomaganje naučnih istraživanja u bibliotekama kao i razmjenu bibliotečke dokumentacije i materijala.

Saradnja će se ostvarivati i kroz zajedničke aktivnosti – organizaciju naučnih skupova, radionica, seminara, zatim razmjenu izložbi, ali i putem drugih aktivnosti dogovorenih između ove dvije strane.

Saradnja sa Ministarstvom kulture Poljske

U okviru kulturne saradnje Ministarstva kulture Poljske i Ministarstva kulture Crne Gore, organizovana je studijska posjeta kulturnim institucijama Varšave za 9 predstavnika crnogorskih nacionalnih kulturnih ustanova i Ministarstva kulture: NBCG “Đurđe Crnojević”, Narodni muzej Crne Gore, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Državni arhiv Crne Gore, Galerija savremene umjetnosti, Prirodnački muzej Crne Gore, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Biblioteka za slijepe.

Predstavnicu NBCG, pomoćnicu direktora, Dragicu Lompar naročito je interesovala organizacija bibliotečke djelatnosti, zaštita bibliotečkih fondova, a posebno starije građe, kao i postupci konzervacije i digitalizacije.

Stoga je ovo bilo veoma dragocjeno iskustvo jer je bibliotečka, a i sve druge kulturne djelatnosti u Poljskoj, na veoma visokom nivou, zahvaljujući prije svega odnosu države prema kulturnoj baštini, a onda i velikoj dostupnosti fondovima Evropske Unije, čija je Poljska članica.

Saradnja sa Nacionalnom i univerzitetskom bibliotekom Bosne i Hercegovine

Uz finansijsku potporu CENL-a, 11. i 12. septembra u posjeti Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine u Sarajevu boravili su Bogić Rakočević, direktor NBCG i Dragica Lompar, pomoćnica direktora. Ova posjeta je organizovana u sklopu međubibliotečkog sporazuma o saradnji i u okviru međunarodnih aktivnosti Nacionalne biblioteke Crne Gore. Predstavnici NBCG su se upoznali sa uslovima rada Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine u Sarajevu, njenim najvrijednijim djelima, strukturom njenih fondova i izdavačkom produkcijom, a bilo je riječi o modalitetima i dinamici dalje saradnje crnogorske i bosanskohercegovačke biblioteke.

Protokol o saradnji sa Bibliotekom „Marin Barleti“ u Skadru

Direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Bogić Rakočević posjetio je 28. juna Biblioteku „Marin Barleti“ u Skadru. Posjeta je organizovana u okviru međunarodne saradnje naše Biblioteke i u sklopu agende o kulturnoj saradnji koju je nedavno Ministarstvo kulture Crne Gore potpisalo s Ministarstvom kulture Albanije.

U crnogorskoj delegaciji su bili i akademik Zuvdija Hodžić i Dimitrov Popović iz Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva koji je preveo niz savremenih crnogorskih pisaca na albanski jezik.

U razgovoru sa Đovaljinom Čunijem, direktorom skadarske Biblioteke dogovoreno je potpisivanje protokola o saradnji naših ustanova, kao i da u Skadru popišu sve što je u njihovom posjedu vezano za Crnu Goru kako bi u daljim postupcima dogovorili modalitete o korišćenju te građe. Gospodin Čuni je istakao da je ta građa obimna i ovo je prilika da se potpunije sistematizuje, pošto se dosta toga do nedavno nalazilo u vjerskim objektima i privatnim bibliotekama. Dogovoreno je da se u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore predstavi savremena albanska književnost, a u Biblioteci u Skadru crnogorska. Takođe, dogovoreno je intezivnije prevođenje kako stručnih radova, tako i književnosti uopšte, a to bi se objavljivalo u časopisima koje štampaju dvije biblioteke.

Prva Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzeologa “Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro, 2018”

Prva Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzeologa “Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro, 2018” održana je 24. i 25. maja u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ na Cetinju.

Tokom dvodnevne Konferencije svoje radove su izlagala 33 učesnika iz Crne Gore i regiona, a njen cilj bio je da ukaže na mogućnosti korišćenja novih tehnologija u ovim oblastima kako bi se povećao pristup znanju, razvile nove strategije, ali i uvele nove usluge u cilju privlačenja publike.

Dani crnogorske kulture u Republici Makedoniji

U susret Danu nezavisnosti Crne Gore povjereništvo Matice crnogorske u Skoplju organizovalo je 17. i 18. maja „Dane crnogorske kulture u Republici Makedoniji.“ U okviru manifestacije, 18. maja, u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci „Sveti Kliment Ohridski“ u Skoplju otvorena je izložba „Inkunabule i postinkunabule iz crnogorskih štamparija Đurđa Crnojevića i Božidara i Vićenca Vukovića“ koje su u posjedu skopske biblioteke.

Otvarajući izložbu, Petre Šilegov, gradonačelnik Skoplja, podsjetio je na kulturne veze Crne Gore i Makedonije istakavši da ih jačaju i ovakvi događaji. Na makedonsko-crnogorske

kulturne veze ukazao je i Ivan Ivanović iz podgoričke Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“, a Senka Naumovska, direktorica Nacionalne i univerzitetske biblioteke „Sveti Kliment Ohridski“ izrazila je uvjerenje da će izložba inkunabula podstaći saradnju sa crnogorskim kulturnim institucijama, posebno sa Nacionalnom bibliotekom Crne Gore „Đurđe Crnojević.“

U besjedi na otvaranju izložbe Bogić Rakočević, direktor Nacionalne biblioteke Crne Gore rekao je kako je ponosan na ustanovu koju predstavlja što čuva neprocjenjivo blago Crne Gore. Ta Biblioteka čuva niz inkunabula u okviru Zbirke stare i rijetke knjige.

PROMOVISANJE KULTURE CRNE GORE, JUBILEJI

Nacionalna biblioteka Crne Gore je tokom 2018. godine organizovala brojne događaje (preko 40) u cilju promovisanja crnogorske kulturne baštine: promocije knjiga i časopisa, izložbe, književne večeri, kao i obilježavanje jubileja značajnih ličnosti i događaja iz istorije Crne Gore.

Promocije knjiga i časopisa, izložbe, književne večeri

- 24. januara NBCG posjetili su Andrija Rihter, direktorica Foruma slovenskih kultura iz Ljubljane i Mitja Močnik, ambasador Slovenije u Crnoj Gori
- 1. februara NBCG je sa saradnicima posjetila Ana Vukadinović, generalna direktorica Generalnog direktorata za ekonomsku diplomatiju i kulturnu saradnju u Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore
- 5. februara obilježeno 150 godina od osnivanja Cetinjske čitaonice
- 19. februara u okviru Međunarodnog dana maternjeg jezika, NBCG u saradnji sa CANU i Univerzitetom Crne Gore, izložbom knjiga i dokumenata obilježila je dobijanje međunarodnog koda za crnogorski jezik
- 20. februara predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović posjetio NBCG
- 26. februara ministar kulture Aleksandar Bogdanović posjetio NBCG
- 8. marta u NBCG održana je prva muzička radionica za učenike cetinjskih škola
- 20. marta izložbom knjiga obilježen je Svjetski dan poezije
- 2. aprila u NBCG obilježen je Međunarodni dan dječje književnosti
- 18. aprila održano je veče posvećeno savremenoj književnosti Bosne i Hercegovine
- 23. aprila NBCG je, u saradnji sa Narodnom bibliotekom „Radosav Ljumović“ iz Podgorice, obilježila Svjetski dan knjige i autorskih prava
- 30. april, povodom 145 godina od izlaska prvog broja „Glasa Crnogorca“ NBCG je upriličila izložbu „Evropa na stranicama Glasa Crnogorca“
- 3. maja otvorena je izložba fotografija „Siluete“ Lidije Vukčević
- 3. maja dva odjeljenja Filološkog smjera Gimnazije „Slobodan Škerović“ posjetila su NBCG
- 7. maja NBCG je izložila svoja izdanja na 13 Sajmu knjiga u Podgorici
- 9. maja u okviru Sajma knjiga predstavljen je roman „Ubojtak“ Boža Bulatovića objavljen u ediciji NBCG „Nezaboravni romani.“
- 11. maja u NBCG otvorena je izložba pisama „Kad riječi naviru“

- 14. maja na Sajmu knjiga i obrazovanja predstavljena najnovija izdanja NBCG
- 17. i 18. maja u Skoplju, u susret Danu nezavisnosti Crne Gore organizovana je izložba „Inkunabule i postinkunabule iz crnogorskih štamparija Đurđa Crnojevića i Božidara Vićenca Vukovića.“ Na izložbi je govorio Bogić Rakočević, direktor NBCG
- 24. maja u NBCG otvorena izložba plakata i knjiga povodom 270 godina od rođenja Petra I Petrovića Njegoša
- 25. maja direktor NBCG Bogić Rakočević na Cetinju razgovarao s Tatjanom Petrić, direktoricom Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Ismetom Ovčinom, direktorom Nacionalne i sveučilišne biblioteke Bosne i Hercegovine
- 4. juna NBCG izložbom dokumenata obilježila 525 godina odosnivanja Crnojevića štamparije
- 13. juna u NBCG izvedena poetska radio drama „Dobra voda“ po stihovima Ćamila Sijarića i u režiji Mirsada Rastodera
- 14. juna NBCG posjetili Marinko Ćulafić, predsjednik Udruženja Crnogoraca u Albaniji i Miroljub Orlandić, povjerenik Matice crnogorske u Skoplju
- 20. juna obilježeno 5 godina od smrti crnogorskog književnika, novinara i publiciste Miodraga Brkice Vukovića
- 5. jula u NBCG predstavljen roman „Ubojtak“ Boža Bulatovića iz novopokrenute edicije „Neprolazni romani“
- 3. septembra u NBCG obilježeno 115 godina od rođenja Rista Ratkovića
- 6. septembra u NBCG obilježeno 50 godina od smrti Mirka Banjevića
- 7. septembra obilježen Svjetski dan pismenosti
- 10. septembra obilježeno 115 godina od rođenja poznatog hrvatskog pjesnika iz Boke Frana Alfirevića
- 13. septembra obilježeno 105 godina od rođenja Ćamila Sijarića
- 27. septembra u NBCG predstavljen roman „Tuđemilski svici“ Slobodana Vukanovića koji je objavljen u ediciji Biblioteke Posebna izdanja
- 2. oktobra u NBCG obilježeno 105 godina od rođenja poznatog hrvatskog pjesnika iz Boke Viktora Vide
- 16. oktobra obilježeno 65 godina od smrti Avda Međedovića
- 24. oktobra održana manifestacija „Dani češkog filma“ u saradnji sa ambasadam Češke u Crnoj Gori
- 31. oktobra otvorena izložba „Stare turističke razglednice“
- 31. oktobra predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Crnoj Gori Zvonko Deković uručio zahvalnicu Bogiću Rakočeviću, direktoru NBCG
- 5. novembra predstavnici Nacionalne i Univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine posjetili NBCG

- 20. novembra NBCG posjetili mr Osman Lavić, direktor Gazi Husrev begove biblioteke u Sarajevu i dr Aladin Husić, naučni istraživač u sarajevskom Orijentalnom institutu
- 23. novembra obilježeno 140 godina od smrti Stefana Mitrovog Ljubiše
- 29. novembra održana književna tribina i promocija knjige Snežane Radojičić „Severna Koreja – putovanje po zemlji Kim Džong Una.“
- 10. decembra u NBCG održan performans Neje Tomšić „Čaj za petoro, opijumske lađe“
- 26. decembra održan omaž Mirku Kovaču povodom 80 godina od piščevog rođenja
- 25. decembra NBCG dobila priznanje na Prvom festivalu knjige u Kotoru za reprint izdanje monografije Pavla Mijovića „Umjetničko blago Crne Gore“

Učešće na konferencijama, seminarima, radionicama...

Biblioteka permanentno ulaže u obrazovanje svojih zaposlenih. Tako je bilo i u ovoj godini.

1. Učešće na Konferenciji Ahmed Sudi Bošnjak, Sarajevo, Gazi Husrevbegova biblioteka, mart 2018. (Vjenceslava Ševaljević)
2. Promocija 22. broja časopisa „Bosniaca“, Sarajevo, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, mart 2018. (Vjenceslava Ševaljević)
3. Pohadanje kursa Upotreba programske opreme COBISS/Inventar, Narodna biblioteka Srbije, Centar Virtuelne biblioteke Srbije, april 2018. (Đurđa Martinović)
4. Stručni skup u Trebinju pod nazivom „S korisnicima, za korisnike – neobavezno, neuobičajeno, inovativno“, 26. i 27. aprila (Dragana Marković)
5. Tribina „Školske biblioteke“, Sajam knjiga, Podgorica, maj 2018. (Vjenceslava Ševaljević)
6. Boravak na Gete institutu u Drezdenu na osnovu ugovora o saradnji NBCG sa Gete institutom u Beogradu, jun 2018. (Vjenceslava Ševaljević)
7. Učešće na radionici za digitalizaciju održane u okviru Konferencije direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope, Beograd, oktobar 2018. (Zorica Sjekloća)
8. Učešće na COBISS konferenciji, Maribor, 28. i 29. novembar 2018 (Đurđa Martinović, Milutin Đukić, Vjenceslava Ševaljević, Dragana Kaluđerović, Boris Kaluđerović i Mirko Martinović)
9. Treća sjednica Savjeta COBISS/Neta, Maribor, novembar 2018. (Vjenceslava Ševaljević)
10. Prezentacija Virtuelne biblioteke Crne Gore, COBISS/OPAC-a i Digitalne biblioteke Crne Gore za studente postdiplomskih studija Filološkog fakulteta u Nikšiću, decembar 2018. (Vjenceslava Ševaljević, Đurđa Martinović, Zorica Sjekloća)
11. Godišnja konferencija mreže Europeana, Beč, decembar 2018. (Zorica Sjekloća)
12. Kurs u Narodnoj biblioteci Srbije „Upotreba programske opreme COBISS/ Nabavka monografske publikacije“, 21- 23. februara (Hajdana Huter).
13. 8. maja na Međunarodnom Sajmu knjiga i obrazovanja u Podgorici u organizaciji NBCG održan Okrugli sto na temu „Crnogorsko bibliotekarstvo, stanje i perspektive“.
14. 10. maja na Međunarodnom Sajmu knjiga i obrazovanja u Podgorici u organizaciji NBCG organizovano predavanje „Značaj legata“.

15. 11. maja u organizaciji NBCG na Međunarodnom Sajmu knjiga i obrazovanja u Podgorici besjedu je održala Senka Naumovska, direktorica Narodne i Univerzitetske biblioteke Makedonije „Kliment Ohridski“ na temu „Građa o Crnoj Gori u fondovima Narodne i Univerzitetske biblioteke Kliment Ohridski“.
16. 12. maja u organizaciji NBCG na Međunarodnom Sajmu knjiga i obrazovanja u Podgorici predstavljen tematski broj časopisa „Komuna“ posvećen crnogorskom bibliotekarstvu.
17. 31. oktobra u organizaciji NBCG u Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović“ u Podgorici održana radionica na temu „Internacionalna i medijska pismenost – pravo na informacije, fer korišćenje i otvoreni pristup“ u okviru projekta NBCG „UNESCO Participacija 2016 – 2017 IMP – Strategija i praksa za ugled“.
18. 9. novembra u Indiji su održani 21 susreti bibliografa (Milorad Milović)
19. 20. novembra u Nikšiću, u organizaciji NBCG održana je radionica „IMP – Pravo na onformacije, fer korišćenje i otvoreni pristup“.
20. Godišnja skupština Europeane u Beču, 5. decembra (Zorica Sjekloća)
21. U organizaciji NBCG u Osnovnoj školi „Njegoš“ na Cetinju održana je radionica „IMP – Pravo na informacije, fer korišćenje i otvoreni pristup“, 12. decembar.
22. 16. marta u NBCG održala predavanje Beba Stanković, viša diplomirana bibliotekarka Narodne biblioteke Srbije na temu „Kulturna diplomatija i bibliotekarstvo.“
23. 14. maja u okviru međunarodne saradnje i prestavljanja regionalnih književnosti, održano je predavanje profesora doktora Aleksandra Jerkova, direktora Univerzitetske biblioteke Srbije „Svetozar Marković“ u Beogradu na temu „Savremena srpska književnost.“
24. 15. maja u okviru projekta „Preokupacije“ održali predavanje Jelena Vasić i Vladimir Jerić Vlidija na temu „Altternativa 84.“
25. Rad za projekat „IMP– pravo na informacije, fer korišćenje i otvoreni pristup“ (edukacija edukatora) – organizovano i održano 6 radionica na kojima su uz koordinatorku Vesnu Kovačević učestvovala Ivana Klac i Dragana Marković;
26. Predavanje za nastavno osoblje na teme „Informacijska i medijska pismenost“, odnosno „Petar II Petrović Njegoš“ u OŠ „Lovčenski partizanski odred“, 26.02.2018. (Vesna Kovačević i Vera Đukanović)
27. Predavanje „Informacijska i medijska pismenost“, studentima magistarskih studija Filološkog fakulteta iz Nikšića 03.12.2018. i u NBCG (Vesna Kovačević)
28. Snimanje emisije RTCG „Periodika u Boki“ (Vesna Kovačević)
<http://www.rtcg.me/tv/emisije/satelitski/izdvajamo/199345/periodika-u-boki.html>
29. Trening za trenere iz oblasti medijske i informacione pismenosti u Podgorici, 4. i 5. oktobra 2018. u organizaciji Instituta za Medije Crne Gore u okviru regionalnog programa "Mediji za građane – građani za medije" (Vesna Kovačević)

PRISUSTVO U MEDIJIMA

Programi i aktivnosti Nacionalne biblioteke Crne Gore odlično su medijski praćeni. Svaki program Biblioteke najavljen je u svim dnevnim novinama u kojima su objavljivani i izvještaji o aktivnostima u našoj Biblioteci, kao i na portalima i u elektronskim medijima. Posebnu pažnju izazvala je vijest o međunarodnom kodu za crnogorski jezik koju su prenijele gotovo sve regionalne informativne kuće.

Štampani mediji

Štampani mediji, prije svega dnevne novine *Pobjeda*, *Vijesti*, *Dan* i *Dnevne novine* redovno su i sadržajno najavljivali i izvještavali o aktivnostima NBCG.

Elektronski mediji

Tokom 2018. godine NBCG je ostvarila je i značajano prisustvo na elektronskim medijima, pri čemu se izvajaju portali: Portal RTCG, Portal Cetinjski list, Portal Analitika, Fos media, CDM i drugi.

WEB stranica NBCG

U 2018. godini na zvaničnoj web stranici Biblioteke postavljeno je 111 aktuelnosti. Članovi uredništva web strane NBCG tokom 2018. su bili: Lidija Popović, Žarko Mirković, Milutin Đukić, Slađana Sjekloća, Bojana Joksimović i Vjenceslava Ševaljević.

Društvene mreže

Tokom 2018. godine svi važni događaji su kontinuirano objavljivani na vrše redovno na društvenim mrežama – Facebook stranicama NBCG i Digitalne biblioteke, kao i na Twitter nalogu Digitalne biblioteke.

Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove

Kadrovska struktura Odjeljenja

Broj izvršilaca: 23

VSS-VII 1: 4 izvršioca, (2 dipl.pravnik + 1 dipl.ecc + 1 finansijski menadžment, računovodstvo i revizija);

SSS, IV 1: 8 izvršioca;

SSS, III 1: 4 izvršioca;

NKV II- 7 izvršilaca;

Od navedenih izvršilaca, jedan je zaposlen na određeno radno vrijeme, (poslovi Šefa računovodstva), do povratka zaposlenog na navedeno radno mjesto, koji koristi roditeljsko odsustvo.

Napomena: U Odjeljenju, rade još dva izvršioca, angažovana po osnovu ugovora o djelu, s obzirom da se proces rada u Biblioteci odvija po aktu o sistematizaciji radnih mjesta iz 2006.godine, tako da pojedini neophodni procesi rada nijesu normirani pozitivnim aktima, (poslovi baštovana i portirski poslovi u zgradi biv. Francusko poslanstvo).

Takođe, faktički radi i jedan izvršilac, po zanimanju- poslovni menadžment, stepen specijaliste, (240 ECTS) koji obavlja poslove- odgovorno lice za poslove zaštite u Biblioteci, koji

su kao takvi obavezni po Zakonu o zaštiti imovine i lica, („Sl.list CG“ br. 43/18). Ovaj zaposleni je inače po ugovoru o radu raspoređen na poslovima- viši knjižničar u drugom odjeljenju.

Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove se sastoji od sljedećih segmenata:

- pravno-kadrovski poslovi,
- finansijsko-računovodstveni poslovi,
- administrativni poslovi,
- tehnički sektor i
- službenik za javne nabavke.

Sljedeći ovu koncepciju, pregled najvažnijih aktivnosti Odjeljenja tokom 2018. godine, izgleda ovako:

Pravno-kadrovski poslovi

Normativne aktivnosti

Ovi poslovi su se obavljali u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti radno-pravnih odnosa, kao i u skladu sa drugim zakonima i podzakonskim aktima, koje u svakodnevom radu treba konsultovati, i po potrebi primijenjivati.

Kao neophodan preduslov za normiranje poslova u Biblioteci po novoj organizacionoj šemi, i usaglašavanja sa propisima, izvršena je izmjena Statuta, koji je nakon sprovedene procedure stupio na snagu 2. januara 2019.godine.

Napominje se da nije donešen Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji treba da se usaglasi sa Granskim kolektivnim ugovorom za oblast kulture, ali je polovinom izvještajnog perioda imenovana Komisija za izradu ovog akta, i početkom 2019. će biti završen.

Tokom izvještajnog perioda, izradom Upustava, Odluka i Zaključaka doradivana je Knjiga procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu (FMC) u Biblioteci, a u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, („Sl.list CG“ br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14). U međuvremenu, donijet novi propis o ovoj materiji, „Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru“, („Sl.list CG“ br. 75/18), kojim je prethodni derogiran, ali je i po ovom propisu ostavljena mogućnost obavljanja unutrašnje revizije od strane drugog subjekta. Kao što je i u izvještaju za 2017. godinu navedeno, potisan je Sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije Ministarstvu kulture, shodno zakonu i dobijenoj Saglasnosti Ministarstva finansija. U izvještajnom periodu nije bilo aktivnosti po ovom pitanju od strane resornog ministarstva.

Direktorijatu za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja, kontrole i unutrašnje revizije u Ministarstvu finansija dostavljen polugodišnji i godišnji Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola, (obrasci PGI-FMC i GI-FMC).

U ovu vrstu poslova mogu se svrstati i sljedeće, tek taksativno naznačene, aktivnosti Službe. Tako su redovno rađeni Kvartalni izvještaji u vezi implementacije preporuka državne revizorske institucije, shodno zaključcima Skupštine Crne Gore od novembra 2017.godine i u skladu sa njima preporukama Vlade CG od februara 2018.godine, i blagovremeno dostavljeni Ministarstvu kulture - Kancelariji za finansije.

Shodno Zakonu o sprječavanju korupcije, („Sl.list CG“, br. 53/14), i u skladu sa istim, u prethodnom periodu, donešenim Rješenjem o određivanju odgovornog lica za izradu i

spvođenje Plana integriteta, napravljeno je Rješenje o formiranju Radne grupe za pripremu i izradu Plana integriteta.

U aprilu 2018.godine Agenciji za sprječavanje korupcije je dostavljen Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2017. godinu.

Izrađen je Plan integriteta za Biblioteku, za 2018. godinu, i dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije, u septembru 2018.godine.

Takođe je urađen, odnosno popunjen Upitnik procjena efikasnosti i efektivnosti Plana integriteta, u prvoj polovini izvještajnog perioda.

Uz ranije donešene proceduralne akte, (o primopredaji gotovog novca, o načinu naplate usluga Biblioteke, i sl.), u izvještajnom periodu Knjiga procedura je upotpunjena izradom, odnosno inoviranjem, sljedećih akata:

- Pravilnik o kućnom redu, radnom vremenu i evidenciranju prisustva na radu zaposlenih u Biblioteci;
- Pravilnik za postupanje Biblioteke prilikom sprovođenja postupka nabavki male vrijednosti;
- Odluka o sprovođenju hitnih nabavki;
- Odluka o sprovođenju procedure prilikom zapošljavanja u Biblioteci;
- Uputstvo vezano za dopremanje pošiljki u Biblioteci;
- Odluka o upotrebi privatnog automobila u službene svrhe;
- Odluku o postupku javne nabavke neposrednim sporazumom;
- Odluka o sprovođenju nabavki male vrijednosti;
- Uputstvo o poštovanju radne discipline;
- Odluka o rasporedu korišćenja odmora u toku rada za zaposlene na radna mesta portir-garderober i vozač-kurir.

Sredinom izvještajnog perioda sačinjena je Informacija o računovodstvenim kapacitetima u Biblioteci, i dostavljena Ministarstvu finansija- Sektoru državnog trezora.

U proteklom periodu, zavisno od potreba i načina angažovanja pojedinih fizičkih i pravnih lica, te pružanja (davanja) raznih usluga, Pravna služba je izradila 165 raznih ugovora, i anexa. Tako je pripremljeno i u daljoj proceduri realizovano:

- 9 ugovora po sprovedenim postupcima javnih nabavki;
- 1 ugovor o održavanju digitalnih kolekcija NBCG „Đurđe Crnojević“;
- 3 ugovora o izdavaštvu;
- 2 ugovor o suizdavaštvu;
- 63 ugovora o pružanju intelektualnih usluga;
- 9 ugovora o djelu radi neophodnih zamjena odsutnih izvršilaca, (čuvari zgrada, radnice na održavanju čistoće);
- 38 ugovora o djelu o pružanju zanatskih i sličnih usluga, (opravke, čišćenje dvorišta, tj. održavanje parkovnog kompleksa, limarski, zidarski, stolarski radovi, i sl.);
- 3 ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji.

Shodno potrebama, napravljeno je i 37 Anexa na pojedine ugovore iz gore naznačenih.

Kadrovske aktivnosti

Kadrovski podaci na nivou Biblioteke: (na početku izvještajnog perioda, i na kraju) ukupan broj zaposlenih je 89, od čega je jedan zaposleni angažovan na određeno vrijeme.

U toku 2018.godine 1 izvršilac, (viši knjižničar) je raskinuo radni odnos zbog odlaska u starosnu penziju.

U istom periodu je jedan izvršilac, (bibliotekar) sporazumno raskinuo radni odnos zbog zasnivanja radnog odnosa kod drugog poslodavca.

Prateći kadrovske potrebe Ustanove, kao i zbog trudničkog, odnosno porodijskog odsustva izvršioca na radnom mjestu - Šef računovodstva, Pravna služba je u izvještajnom periodu obradila zahtjeve za traženje saglasnosti za zapošljavanje odgovarajućih izvršilaca, i uputila ih Ministarstvu finansija.

Na tražene saglasnost, Ministarstvo finansija je pozitivno odgovorilo.

Shodno rečenom, a po dobijenoj saglasnosti, i nakon sprovedene zakonske procedure, u izvještajnom periodu zaključena su 2 ugovora o radu, (jedan na neodređeno i jedan na određeno vrijeme).

Takođe, treba naglasiti, da je tokom ovog perioda aneksima na 3 postojeća ugovora o djelu, (u prvom dijelu izvještajnog perioda), odnosno anexima na dva postojeća ugovora o djelu u drugom dijelu izvještajnog perioda, produženo obavljanje niza poslova koji su neophodni za procese rada u Biblioteci, a nijesu sistematizovani postojećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Naglašava se, da je gore navedeno sprovedeno u skladu i po procedurama koje u potpunosti poštuju Zaključke Vlade Crne Gore, br. 07-3481 od 6. jula 2018. godine.

Služba je pratila izmjene zakona, posebno onih koje je bila u obavezi primjenjivati neposredno, ili primjenom odgovarajućih podzakonskih akata.

Tako je, shodno Granskom kolektivnom ugovora za oblast kulture. („Sl.list CG“ br 64/16), a u zavisnosti od konkretnih uslova koje su pojedini zaposleni ispunili, (stekli odgovarajuće veće kvalifikacije, viša stručna zvanja i sl.), ili je došlo do promjene radnog mjesta iz drugih razloga, ili koeficijenta za obračun zarade, Služba sačinila 10 Anexa na postojeće ugovore o radu zaposlenih.

Sačinjeno je 123 rješenja po raznim osnovama, (komisije, radne grupe, otkup bibl.građe, jubilarne nagrade, pomoć zaposlenim, nadoknade, honorari i sl.).

Za odsustva po osnovu korišćenja godišnjih odmora, i ostala odsustva shodno zakonu, Služba je sačinila 134 rješenja.

Potvrda za zaposlene i ostala zainteresovana lica je sačinjeno 29.

Shodno propisima koji regulišu prijavu poreskih obveznika, tačnije u skladu sa Pravilnikom o sadržini jedinstvene prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u centralni registar (Sl.list CG.br.10/10 i 32/10), obrađeno je i dostavljeno Poreskoj upravi Crne Gore 18 predmeta za zaposlene (prijave, objave, prijave na zdravstveno osiguranje članova porodice osiguranika, promjene podataka i sl.).

Poslovi vezani za upravljanje bibliotekom

Savjet Biblioteke je održao 3 sjednice, održane u prostorijama Biblioteke, 4 elektronske sjednice. Održane su 4 sjednica Stručnog vijeća, na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz poslovanja Biblioteke. Sa istih su sačinjeni zapisnici, napravljene odluke, zaključci.

Ostale aktivnosti

U skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem (Sl.list CG 38/12), Ministarstvu kulture su dostavljene prijave o potrebnom broju korisnika za Biblioteku za 2019.godinu.

U izvještanom periodu po Programu stručnog osposobljavanja shodno gore navedenom propisu, dva lica su obavljala obuku, (opšta muzička pedagogija i informacioni sistem i tehnologija), za koje je Služba blagovremeno sačinjavala mjesečne Izvještaje i dostavljala ih Upravi za kadrove CG na dalju proceduru.

Po zahtjevu zainteresovanih lica sačinjena su 4 Rješenja o slobodnom pristupu informacijama, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama.

U skladu sa Planom i kadrovskim potrebama, upućivani su izvještaji Ministarstvu kulture o kadrovskim kapacitetima, o potrebama i dinamici dodatnog zapošljavanja, o odlasku u penziju, i sl.

Takođe su u roku dostavljeni Ministarstvu kulture popunjeni Obrasci za praćenje realizacije mjera Plana optimizacije javne uprave, (u avgustu i decembru 2018.godine).

Na zahtjev Ministarstva kulture sačinjen je i dostavljen Plan o sprovođenju mjera za energetske efikasnost na nivou Biblioteke.

Takođe je istom ministarstvu dostavljena informacija vezano za Strategiju integracije lica sa invaliditetom.

U skladu sa posebnim zakonima, vršilo se redovno godišnje izvještavanje Monstat-a, kao i shodno drugih nadležnih organa.

Pripremani su i upućivani razni dopisi i zahtjevi, kako Ministarstvu kulture, tako i drugim državnim i opštinskim organima nadležnim za pojedina pitanja, ustanovama i td.

Tako je tokom Godine obrađeno, sačinjeno i poslato 38 dopisa.

U izvještajnom periodu, Pravna služba je bila angažovana i oko 2 sudska spora, (pretraga i priprema evidencionih, finansijskih i sl.podataka). Jedan spor je okončan sudskim poravnanjem.

Drugi, uslovno rečeno, radni spor, je u fazi odlučivanja Višeg suda po žalbi tužioca protiv Biblioteke, kao tužene strane.

Takođe je u toku postupak po žalbi kod Višeg suda za još jedan sudski spor, (iz 2014.g.), u kojem je tužilac bivši zaposleni, vezano za jemstvo po potrošačkom kreditu, koji je prvostepenom sudskom odlukom okončan u korist Biblioteke.

Obrađena su je i procesuirana dva predmeta povrede na radu zaposlenih.

Svakodnevno su obavljani i drugi tekući poslovi, zaposlenima tumačeni novi, kao i raniji propisi vezano za radno-pravni status istih, i td.

Takođe, na zahtjev kolega iz srodnih ustanova kulture, pružala se stručna pravna pomoć, kao i česte uzajamne konsultacije.

Obuka zaposlenih

U izvještajnom periodu zaposleni ovog odjeljenja su na sljedeći način upotpunjavali svoje znanje iz pojedinih oblasti:

- Šef računovodstva, Jelena Stanojević, je početkom izvještajnog perioda nastavila sa pohađanjem predavanja u Podgorici projektu Program obuke i sertifikacije računovođa u javnom sektoru Crne Gore (PACT), III dio, u organizaciji Američke agencije za međunarodni razvoj, (USAID). Inače, ovaj projekat je počeo u porvoj

polovini 2017.godine. Nakon završene obuke, i polaganja ispita, imenovana je stekla zvanje certifikovani računovođa u javnom sektoru;

- U organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore održan je 25. 05. 2018. godine, seminar u Tivtu, na temu Postupanje po prijavama korupcije i zaštite zviždača, kojem je prisustvovala Radmila Drašković;
- U organizaciji Udruženja unutrašnjih revizora u javnom sektoru Crne Gore, održan je 06.06. 2018. godine u Podgorici seminar "Zakon o upravnom postupku-Slobodan pristup informacijama". Istom su prisustvovali Karan Vesna, službenik za javne nabavke, i Radmila Drašković, rukovodilac Odjeljenja.
- Shodno obukama koje su organizovane u prethodnom izvještajnom periodu za zaposlene koji obavljaju poslove obezbjeđenja zgrada i objekata, svih 6 izvršilaca su završili obuku za obavljanje poslova čuvara, a tri lica su, nakon posebne provjete znanja i polaganja ispita kod Uprave za kadrove, dobila odgovarajuće licence.

Finansijsko - računovodstveni poslovi

Poslovi iz oblasti finansijskog poslovanja su se uglavnom odvijali po predviđenom planu. Biblioteka je redovno izmirivala obaveze (zarade, nadoknade, pomoći, jubilarne nagrade, honorare i sl.) prema zaposlenim i, u skladu sa tim, dostavljani su potrebni podaci, obrasci i sl. Ministarstvu finansija, nadležnim Fondovima i Poreskoj upravi.

Iskontirano je i proknjiženo 1022 naloga.

Računa za usluge izrade CIP-a i bar-coda fakturisano 912.

Primljeno je 446 računa.

Zahtjevi za budžetskim sredstvima, kao i izvještaji o utrošenim sredstvima su redovno dostavljani nadležnom Ministarstvu.

Izvještaj o finansijskom poslovanju Biblioteke za period januar-decembar 2018. godine se posebno dostavlja.

Administrativni poslovi (arhivski, poslovi interne distribucije pošte, kopiranje i sl.), sublimiraju niz poslova koji se odvijaju shodno Zakonu o kancelarijskom poslovanju, tako da je angažovanje izvršioca kompleksno. Između ostalog, u ovom periodu je:

- u djelovodnom protokolu zavedeno je ukupno 3565 akta;
- pošiljki predato Pošti Cetinje 649.

Vozač- kurir je redovno obavljao svoj posao, kako uslugama prevoza direktora i po potrebi zaposlenih, tako i distribuciju pošiljki, prkupljanjem bibliotečkog materijala od štampara i izdavača sa teritorije Crne Gore, i sl.

Tehnički sektor

Tehnički sektor obuhvata poslove obezbjeđenja objekata Biblioteke i njima pripadajućeg dvorišnog i parkovnog prostora, kao i redovno održavanje istog.

Nadalje, ovdje spadaju poslovi vezano za zagrijavanje (hlađenje) objekata, servisiranja manjih kvarova na raznovrsnim instalacijama, potirski i poslove održavanja higijene.

Redovno su nabavljani i mijenjani uređaji koji omogućavaju efikasnije funkcionisanje utroška energije za klimatizaciju poslovnog prostora, posebno za zgradu biv. Italijansko poslanstvo, (kao što je cirkulaciona pumpa za klima komoru u glavnom depou, razni drugi djelovi i sl.).

Dio prostora koji spaja glavni depo bibliotečkog fonda, sa zgradom bivšeg Italijanskog poslanstva, tzv.“veza“ je u izvještajnom periodu renovirana, tako da je otklonjeno prodiranje atmosfere vode kroz dotrajalu bravariju.

Vršena je deratizacija objekata Biblioteke, silikoniranje spoljnih zidova na Depou, opravka i zamjena djelova na vratima, prozorima i sl.

Poslovi obezbjeđenja objekata

Ovaj segment poslovanja opskrbljuje 6 izvršilaca, odn. lica zapošljenih na poslovima čuvara zgrada.

Takođe i izvršilac na radno mjesto portir-garderober, funkcionalno se može svrstati u domen ovih poslova.

Shodno Zakonu o zaštiti imovine i lica, („Sl.list CG“ br. 43/18), zgrade bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva spadaju u kategoriju obavezno šticećenih objekata jer se u njima nalaze stvari od izuzetnog značaja za nauku, kulturu i umjetnost, pa je u tom smislu preduzeto niz aktivnosti, a sve u cilju opredjeljenja kako ubuduće adekvatno organizovati službu zaštite objekata.

Stražari, odnosno zaposleni raspoređeni na radno mjesto čuvar zgrada, (šest izvršilaca) su završili obuku i od licencirane ustanove za ovu vrstu poslova, stekli sertifikat o završenom osposobljavanju za zvanje: čuvar. Nakon prethodnog uslova za obavljanje poslova čuvara, tri izvršioaca su polagali ispit kod Uprave za kadrove CG, radi dobijanja dozvole, od strane MUP-a, za vršenje poslova zaštite. Ostala tri izvršioaca su u postupku za isto.

Shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju, kojim je detaljno definisana tehnička zaštita, postojeći protivpožarni sistem kao i protivpožarni aparati su redovno servisirani, kao i nabavljeni nedostajući. Ipak, naglašava se, da s obzirom na kvadraturu pšoslovnog prostora Biblioteke, hvali još izvjestan broj prtiv.požarnih aparata.

Instalirani spoljni video nadzor na zgradi biv. Italijanskog poslanstva ne omogućava u potpunosti praćenje čitavog prostora, tako da je neophodna stalna pozornost radnika na obezbjeđenju.

Urađena je zamjena kamera za spoljni video nadzor, koje do nedavno nijesu davale jasnu sliku.

Poslovi održavanja objekata

Ove poslove, koji obuhvataju *čišćenje* (zgrada, od.zatvorenog prostora, cementnih staza i parkinga, parkova), *redovno održavanje instalacionih mreža, zagrijavanje objekata* i sl. izvršavalo je 6 radnica (higijeničarke) i 2 domara, koji su istovremeno i rukovaoci sa sistemima za centralno zagrijavanje objekata. Obiman prostor, kako magacinski-za bibliotečku građu (4.921m²), tako i ostali zatvoreni prostor (oko 3.700m²), iziskuju stalni angažman za tekuće održavanje, kako u ljudskom, tako i u materijalnom kapacitetu.

Poseban problem nastaje kada atmosfere padavine poprime enormne količine, što je na Cetinju česta pojava, s obzirom na krovne površine /posebno na zgradi Italij.poslanstva/.

U ovim slučajevima su dodatno angažovane radnice na održavanju čistoće, kao i čuvari zgrada.

Stražarska služba i čistačice su više puta tokom izvještajnog perioda bili dodatno angažovani prilikom obilnijih kišnih padavina, zbog stalnog prodora vode u depou Biblioteke

Prije početka nove grejne sezone (jesen zima 2018/2019) specijalizovana firma je izvršila servisiranje sistema centralnog grijanja Biblioteke.

Vršena je zamjena reflektora u parkovnom prostoru zgrade biv. Italijanskog poslanstva. Inače, u više navrata su rađene intervencije na elektro instalacijama poslovnih zgrada.

Izvođeni su i radovi na otčepljenju kanalizacione mreže u zgradi biv. Italijanskog poslanstva.

Razne manje intervencije na instalacijama vodovodne, kanalizacione, elektro, video mreže, i slično, redovno su rađene angažovanjem izvršilaca na radnom mjestu- rukovalac parnim sistemima i kotlovima.

Redovno je vršeno čišćenje dvorišta, parkovnog dijela, staza i sl., kako od sniježnih padavina, tako i od sasušenih, polomljenih grana, lišća i ostalog.

Za veće i detaljnije intervencije ove vrste, a u 2018. godini se upravo i radilo više takvih akcija, te su za košenje većih površina, angažovana fizička lica koja su već u ugovornom odnosu sa Bibliotekom.

Može se reći da postoji stalan problem prodiranja vode u kišnom periodu, kako preko terasa na prvom spratu, tako i u nižem dijelu glavnog depoa knjiga u zgradi bi. Italijanskog poslanstva, tako da se i tu intervenisalo, ali ne kao trajno rješenje. Isti problem je evidentan i u potkrovlju zgrade biv. Italijanskog poslanstva, s obzirom da krovni (bakarni) pokrivač često biva oštećen od ispaljenih metaka građanstva, raznim poovodima.

Takođe se dodatno angažovalo tehničko osoblje prilikom pripreme raznih kulturnih aktivnosti koje su se tokom 2018. godine održavale u Biblioteci.

Službenik za javne nabavke

U izvještajnom periodu pripremljena je *Evidenciju podataka o kršenju antikorupcijskih pravila* za prethodnu 2017. godinu, te dostavljena Upravi za javne nabavke.

Takođe je istom državnom organu u roku doistavljen Plan javnih nabavki za 2018. godinu. Isti je tokom godine izmijenjan zbog potreba Biblioteke, (u oktobru 2018) julu, što je urađeno na osnovu predhodno dobijenih saglasnosti Ministarstva finansija.

U decembru je pripremljena i predata *Evidencija o kršenju antikorupcijskih pravila* za 2018. godinu.

U skladu sa propisanim koji regulišu materiju javnih nabavki, u februaru je pripremljen i predat Upravi za javne nabavke Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki u toku 2017. godine na obrascima A, B i C, u papirnoj i elektronskoj formi.

Odsjek inspekcije Uprave za javne nabavke je izvršio kontrolu rada ove službe, (u februaru 2018. godine). Utvrđeno da se poslovi javnih nabavki (Prilog V) obavljaju u skladu sa Zakonom.

Prisustvo na poslu

U izvještajnom periodu prisustvo većeg broja izvršilaca ovog odjeljenja je bilo redovno. Međutim, problem redovnog odsustava (godišnjih odmora) izvršilaca - čuvara zgrada, iziskuje angažovanje trećih lica i njihovo plaćanje po ugovorima, što opterećuje limitirana opredijeljena sredstva.

Takođe je evidentan i problem odsustva radnica na održavanju čistoće, po osnovu bolovanja, što, s obzirom na već naglašenu činjenicu velikog prostora, predstavlja problem, posebno u finansijskom smislu.

Prisustvo ostalih zaposlenih je bilo redovno.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“ CETINJE Organizacioni kod 40805 Kod programa 3301						Obrazac 4 Godina 2018. Period 01.01. - 31.12. u (€)
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA IV						
Redni broj	NOVČANI TOK - EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Izvršenje u prethodnoj godini	Plan	Izvršenje		UKUPNO (4+5)
			Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (sopstveni prihodi)	
1	2	3	4	5	6	6
1.	Primici	1,366,114.11	1,386,589.37	1,352,759.66	90,032.81	1,442,792.47
1.1	Opšti prihodi	1,251,747.72	1,386,589.37	1,352,759.66	0.00	1,352,759.66
1.2	Namjenski prihodi	49,340.81	0.00	0.00	37,500.00	37,500.00
1.3	Sopstveni prihodi	65,025.58	0.00	0.00	52,532.81	52,532.81
1.4	Primici od prodaje imovine	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.5	Primici od otplate kredita	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.6	Donacije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7	Transferi	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7.1	Transferi od Fonda za zdravstveno osiguranje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7.2	Ostali transferi	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.8	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
I	Ukupni primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	1,366,114.11	1,386,589.37	1,352,759.66	90,032.81	1,442,792.47
2.	Izdaci	1,409,366.68	1,386,589.37	1,352,759.66	74,604.89	1,427,364.55
2.1	Tekući izdaci	1,370,066.26	1,284,508.37	1,257,980.26	67,838.49	1,325,818.75
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	918,556.75	962,105.79	943,278.28	0.00	943,278.28
2.1.2	Ostala lična primanja	53,762.11	13,402.58	8,052.58	10,173.97	18,226.55
2.1.3	Rashodi za materijal	116,189.61	127,000.00	117,265.71	6,933.51	124,199.22
2.1.4	Rashodi za usluge	134,840.10	37,400.00	44,211.31	43,275.89	87,487.20
2.1.5	Tekuće održavanje	10,176.86	10,000.00	9,299.30	35.32	9,334.62
2.1.6	Kamate	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.7	Renta	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.8	Subvencije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.9	Ostali izdaci	136,540.83	134,600.00	135,873.08	7,419.80	143,292.88
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.1	Transferi za tehnološke viškove	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.2	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.3	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.4	Kapitalni izdaci	39,300.42	102,080.00	94,779.40	6,766.40	101,545.80
2.5	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.6	Otplata dugova	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00
2.7	Rezerve	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
II	Ukupni izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	1,409,366.68	1,386,589.37	1,352,759.66	74,604.89	1,427,364.55
III	Povećanje/smanjenje gotovine (I - II)	-43,342.57		0.00	15,427.92	15,427.92
IV	Gotovina na početku perioda	56,283.68		0.00	12,941.11	12,941.11
V	Gotovina na kraju perioda (III + IV)	12,941.11		0.00	28,369.03	28,369.03

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“ CETINJE Organizacioni kod 40805 Kod programa 3301			Obrazac 5 Godina 2018. Period 01.01. - 31.12.
IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA			
Rb	Opis	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda prethodne godine	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda
1	2	3	4
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	9,525.96	7,986.35
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret posloca	90.00	0.00
1.2	Obaveze za ostala lična primanja	0.00	0.00
1.3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	9,435.96	7,986.35
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	0.00	0.00
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kred	0.00	0.00
4	Obaveze za kapitalne izdatke	630.71	0.00
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima	0.00	0.00
6	Obaveze po osnovu otplate dugova	0.00	0.00
7	Obaveze iz rezervi	0.00	0.00
8	Stanje obaveza na kraju perioda (1+2+3+4+5+6+7)	10,163.67	7,986.35
Iznos od 23.365,10 eura, prenešen je krajnjem korisniku 24.01.2019. godine.			
U	Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja	Ovlašćeno lice	

PRILOG I - Broj poklonjenih publikacija i ustanove kojima je poklon upućen

Ustanova	naslovi	primjerci
OŠ „Savo Kažić“, Barutana	46	60
JUSMŠ „ Vuksan Đukić“ Mojkovac	136	241
JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac	109	113
Razvojni centar Crnogoraca Kosova	73	73
OŠ „Šunjo Pešikan“, Trešnjevo	372	544
JU Centar za kulturu – Petnjica	182	222
OŠ „Vuksan Đukić“ Mojkovac	167	312
Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, Pljevlja	177	177
JU Gimnazija Cetinje	28	30
Poklon djeci za „Međunarodni dan dječje književnosti“	16	18
Svjetski dani pismenosti – za djecu	9	12
Ministarstvo kulture za realizaciju projekta „Crnogorska soba“	65	65
Ministarstvo inostranih poslova, ambasade Crne Gore u Ljubljani, Ženevi, Madridu, Rimu, Ankari, Beogradu, Budumpešti, Briselu, Sofiji, Londonu, Frankfurtu	362 1 CD	400
Ukupno	1743	2267

PRILOG II - Pregled zatečenog stanja u bibliotekama za 2018. godinu (na osnovu podataka iz 2017.)

Opština	Prostor	Zaposleni	Nabavka	Internet	COBISS
Andrijevića	200m ² /neuslovan	2	155 t+1 dn. nasl.	-----	-----
Bar	450m ² /namjenski	9	1.201 t.+2.304 br. ser. publikacija	Da	članica
Berane	145m ² /neuslovan	5	683 t.	Da	članica
Bijelo Polje	350m ² /neuslovan	10	1.894 t.	Da	članica
Budva	550m ² /namjenski	12	3.836 t.	Da	članica
Danilovgrad	-----	-----	-----	-----	-----
Žabljak	120m ² /neuslovan	2	-----	-----	-----
Kolašin	94m ² /neuslovan	1	404 t. +5 dn. nasl.	Da	članica
Kotor	170m ² /neuslovan	8	1.341 t.	Da	članica
Mojkovac	87m ² /neuslovan	2	302 tomova	Da	-----
Nikšić	800m ² /neuslovan	11	960 t.	Da	članica
Plav	182m ² /neuslovan	5	376 t.	Da	-----
Plužine	90m ² /neuslovan	3	102 t.	Da	članica
Pljevlja	470m ² /namjenski	9	1.872 t.	Da	članica
Podgorica	2900m ² /namjenski	21	3.150 t. +2.289 br. per. publikacija	Da	članica
Rožaje	144m ² /neuslovan	4	958 t.	Da	-----
Tivat	135m ² /neuslovan	3	549 n.	Da	članica
Ulcinj	650m ² /namjenski	6	2.895 t.	Da	-----
H.Novi	514m ² /neuslovan	8	1.051 t. t+ 1.988 br. per. publikacija	Da	članica
Cetinje	249m ² /neuslovan	11	356 t +6 nasl. per. publ.	Da	članica
Šavnik	8m ² /neuslovan	1	-----	-----	-----
UBCG	270m ² /neuslovan	12	1.662 t.+ 2.467 br. per. publ.	Da	članica

PRILOG III - DIGITALIZACIJA

1. Obradjeno; OCR; PDF			
naslov	broj strana	metapodaci, cobiss id	realizacija
Crnogorka 1871	90	ID= 22926348	realizovano
Crnogorka 1885	220		realizovano
DAN list za nauku i knjizevnost 1911-1902	868	ID= 7813392	realizovano
Knjizevni list 1901-1902	742	ID= 7782160	realizovano
Luca 1895-1900	3474	ID= 7666960	realizovano
NOVA ZETA 1889 -1891	1070	ID= 7774992	realizovano
Zeta 1885	166	ID= 32486928	realizovano
Ukupno realizovano		6.630	
Predviđeno		6.630	

2. Planirano i realizovano skeniranje serijskih publikacija - Stara crnogorska periodika			
naslov	broj strana	cobiss id	realizacija
Zapisi (1939-1941)	1516	ID= 7324432	realizovano
Crnogorka 1871	96	ID= 22926348	
Crnogorka 1885	224		
Knjizevni list 1902	100	ID= 7782160	
Luca 1895-1900	3474	ID= 7666960	realizovano
NOVA ZETA 1889 -1891	1094	ID= 7774992	realizovano
Zeta 1885	174	ID= 32486928	
Ukupno realizovano		6.678	
Predviđeno		6.678	

3. Fondovi NBCG			
naslov	broj strana	cobiss id	realizacija
Umjetničko blago Crne Gore	222	ID= 148493	realizovano
Ilikuč	675		realizovano
Primjeri čojstva i junaštva 2001	182	ID= 6383376	realizovano
Note- Mirko Petrović	17	ID= 31706128	realizovano
Rukopisi vojvode Sima Popovica	953		realizovano
Ukupno realizovano		2.049	

4. Fondovi NBCG			
	broj strana	cobiss id	realizacija
Za korisnike	2450		
Izložbe	680		
Ukupno realizovano		3.130	

PRILOG IV - SPISAK PUBLIKACIJA IZ FONDOVA NBCG ZA KANDIDOVANJE U REGISTAR POKRETNIH KULTURNIH DOBARA CRNE GORE

I LATINSKE INKUNABULE (2)

1. **GELLIUS, Aulus**

Noctes Atticae. – Venezia: Andrea Jacobica Catharensi, 1477. – 198 listova; 30 cm

Sign.: S s III 1

(Knj. štampana u štampariji Andrije Paltašića Kotoranina, dobro očuvana, na latinskom i grčkom jeziku, sa veoma lijepim povezom od začije kože.)

2. **HIERONYMUS, sanctus**

Epistolae sancti Hieronymi. – In Veneniarum: Joann Vercellens, 1496. – [388] listova; 29 cm

Sign.: S s III 2

(Knj. je na latinskom jeziku, dobro očuvana, sa tvrdim, kartonskim povezom.)

II POSTINKUNABULE (5)

1. **СЛУЖАБНИК**. – Венеција: штампарија Вићенца Вуковића, 1554. – 234 стр.; 21 cm Sign. S II 1

(Knj. je najstarije ćirilčno izdanje u Zbirci stare i rijetke knjige NBCG, predstavlja ponovljeno izdanje „Služabnika“ Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1519. god., oca Vićenca Vukovića. Pisana je na crkvenoslovenskom jeziku. Primjerak je konzerviran-restauriran, ima svoj, originalni kožni povez, koji treba konzervirati-restaurirati. Knjiga čeka povezivanje.)

2. **ОКТОИХ петогласник**. – Венеција, штампарија Вићенца Вуковића, [1560]. – 154 стр. ; 29 cm Sign. S III 1

(Knj. je preštampano izdanje knjige Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1537., god. Primjerak je konzervira- restauriran, ima svoj, originalni kožni povez, sa ornamentima, koji treba konzervirati- restaurirati. Knjiga čeka povezivanje.)

3. **ТРИОД песни**. – Венеција: штампарија Стефана из Скадра, 1561. – 254 стр. ; 29 cm Sign. S III 2

(Knj. je prvi put publikovana. Konzervirana- restaurirana je, sa originalnim, kožnim povezom sa ukrasnim otiskom, koji treba konzervirati- restaurirati. Knjiga čeka povezivanje.)

4. **RITUALE romanum: cum coniurationi bus et benedictionibus veriis addizia formula absoluendi et benedictendi populos et agros.** - Venetiis: apud Turrinum, 1563. – 288 str. ; 22 cm

Knjiga ima svoj originalni kožni povez. Potrebno je konzervirati-restaurirati.

5. **Articae horulae**, autora Adama Bohoriča. - Witebergae: [s. n.], 1584. – [24], 178, 59, [20] str. ; 17 cm
Knjiga ima svoj originalni kožni povez. Potrebna je konzervacija i restauracija.

III LEGAT dr PERA ŠOĆA

Šoć, Pero (1884-1966): jedana od najznačajnijih ličnosti Crne Gore prve polovine 20. vijeka, publicista, naučni radnik, kulturni radnik, političar, jedan od prvih crnogorskih bibliografa.

SADRŽAJ LEGATA:

1. **Monografske publikacije:** 2172 knjige, sa 3106 priloga uz njih
2. **Serijske publikacije:** 201 naslov, 2093 broja
3. **Arhivska građa- arhivalije:** 86 arhivskih kutija, 507 fascikla, oko 90.000 dokumenata, zabilježaka i novinskih isječaka (sve popisano u **Registar** arhivske građe dr P. Šoća)
4. **Leksikografska građa:** oko 48.000 listića sa leksičkim pojmovima (razvrstana po slovima i tehnički obrađena)

IV STARA CRNOGORSKA PERIODIKA (1835-1945)

Stara crnogorska periodika, podzbirka u okviru nacionalne zbirke „Montenogrina“ NBCG, jedan je od najznačajnijih fondova NBCG i jedan od najznačajnijih segmenata crnogorske kulturne baštine uopšte. Obuhvata stre crnogorske časopise (1835-1945) i stare crnogorske novine (1871-1945), ukupno 175 naslova.

Gotovo svi naslovi stare crnogorske periodike NBCG su raritetni ili unikatni. Odlikuje ih i visoki kvalitet, koji garantuju glavni i odgovorni urednici i saradnici ovih publikacija, koji su bili najugledniji kulturni i naučni radnici vremena kada su izlazile. Ne samo iz Crne Gore i Balkana već i iz čitave Evrope. „Crnogorac“ (1871-1873) i „Glas Crnogorca“ (1873-1922), iz ove zbirke, već imaju status kulturnog dobra od nacionalnog značaja.